

Universitätsbibliothek Wuppertal

Lukianu Hapanta

Lucianus <Samosatensis>

Basileae, [1619]

Tragopodagra

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1448](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1448)

profiteatur *ὅτι πινύσιν δὲ μοι αὐτῶν θεῶν ἵνα κλέουσι, τὰ τ' ἑοσάδρα ἔστω* nihil tamen fatidicum, sed præcepta duntaxat de moribus & agricultura leuia & peruulgata tradit.

a AvT Phinea imitatus.] Hinc Valerius Flaccus lib. 4. Littora fatidici pœnis horrentia Phinei. De Phineo quoq; infra nonnulla dicta sunt in dialogo Menippi & Tyvestia, nonnulla etiam supra in Timone.

ΤΡΑΓΟΠΟ.

δαγρεα.

ΤΡΑΓΟΡΟ-

δαγρεα.

Ioanne Sinapio interprete.

ARGUMENTVM.

Argumentum fabulæ tale est. Paragunt encomium & laudes Podagræ, sacerdotes, potestati deæ carminibus celebrantes. Ad quorū inuocationē cū ipsa quoq; dea adesset, suumq; numen vt insuperabile & inuidiū prædicaret: nunciatur interea medicos quosdam Sydos deam contemnes, ac vires ipsius eleuantes, medicinam, à patre videlicet acceptam, contra illam vulgò polliceri. Indignata itaq; dea, atrogantiamq; ac temeritatem hominum non ferens, immisiss tortoribus suis, miserè illos excruciare atque vexare cœpit. Qui cū medicina suâ frustra adhibita doloris vehementiam atq; acerbitatem ferre non possent, supplicantes deæ, victos sese, artemque suam nullam esse confitentur. Exorata igitur dea tortores suos reuocat, ac victrix palmam refert. Proloquitur podagricus quidam, malum & cruciatum inmedicabilem detestans. Fabula verò in vniuersum idem illud innuit, quod Ouidius cū inquit:

Tollere nodosam nescit medicina podagram.

tum quòd & vanitatem Iudæorum ac Syrorum nonnihil taxare videtur, vt qui contra omnes morbos quantumuis incurabiles, medicinam pollicerentur:

quale & hodie quidam ex eadem genere vulgò faciunt.

ΠΟΔΑΓΡΟΥ,

ΠΟΔΑΓΓΡΟΥ, ΧΟΡΟΥ,

Ποδάγρεας, Ἀγγέλιος, λα-
τρεῖν ἢ βα
σάνον.

PERSONÆ.

Podagricus, Chorus, Podā-
gra, Nuncius, Medici,
Tortores.

LOQVITVR PODAGRICVS.

Trimetri lambici.

Στυγνὸν οὖ.

νομ' αἰθεοῖς

στυγνέμορ,

Ποδάγρα, πο-

λυτέραν κ' ἰ, Κοκκυτὲ τέκνορ.

λὺ Ταρτάρου καὶ θύμωσιρ ἔρ
βαθυσκίοις,Μέγασθ' Ἐριννὸς γαστρός ἔξι-
γάναθ,μαφοῖσι τ' ἔξιθρεψι, ἢ πικρῶ
βρέφαἄς γάληθ' ἰσάλαξεν Ἀληκτὸ
γάλα.τίς τὺν ἀνοσφηνόμερ σι δαυ
μόνορ ἄραἄς φῶς ἀνῆκην, ἢ θεοῦ ἀνθρώ-
ποις βλάθθ'.ἢ ἢ τ' ἐθνητῶσιρ ἀμπλακημά-
των τίσσιςβροτῶν ὀπηδέα, τῶν ἔφρα-
σαρ ἔρ φάα,ἢ Τάνταλον ποτοῖσιρ, ἢ δ'
Ἰξίοναπορῶ σφουγτόρ, ἢ δ' Σίσυφον
πίτθθ

Triste nomen,

ô dîs odibile,

a Podagra, b la-

chrymosa,

c Coccyo fata,

In d Tartari specubus opas
cis edita,e Erinnyis otero quam f Me-
gera suo tulit,Et vberibus aluit, cuiquē
paruuleAmarulentæ, in os lac & A.
lecto dedit.Ergo h quis abominabilem
te demonumProduxit in lucem exitio
mortalibus?Quòd si luunt errata i ma-
nes mortui,Si luce commissi rationem
nox petit,Nec Tantalus sui, nec Ixion,
rotaVolubilis, nec Sisyphus ones
re lapidis

Crucian.

ἔδ' ἐκολάσαμ ἐν δόμοισι Πλω
 τίως,
 ἀπλῶς δὲ πάντας τοὺς ἰακῶς
 διδρακότας
 τοῖς ὄϊς πρῶτα πλεῖστα ἀρθροῦσθε
 δέισιν νόμοις,
 ὡς μὲν τὸ λυπρὸν, καὶ ταλαιῶ
 παρορθίμας,
 χαρῶν ἀπ' ἄκρων, εἰς ἄκρας
 ποδῶν βάσεις,
 ἔχῳ φαίνῃ, καὶ μικρῶ χυμῶ
 χολῆς,
 πνώματι βιῶν τῶνδε δεσφίγ
 γον πόρως
 ἔσῃε, καὶ μινυκὸς ἐπιτάνα
 νόσους.
 σπλάγχων δὲ ἐπ' αὐτῶν, διὰ
 πυρον πρὶ χεῖ ἰακῶν,
 δίνουσι φλογμῶν σάρκα πυρ
 πολέμφορ,
 ὅποια κρητὴρ μεσδὸς Αἰτναίῳ
 πυρὸς,
 ἢ Σικελὸς αὐτῶν ἀλιπόρως ἔσῃ
 σφῶν ὄ,
 ὅπως ἐνσιξιλίτῃα λυματόν
 ἔσῃ ὄ,
 σφῶν ξι πικρῶν σκολιὸς ἄ
 λῆται κλυδῶν.
 ὃ δὲ δυσίμαρτον πᾶσι ἀνθρώ
 ποῖς τίη ὄ,

O' omnium mortalium opinionibus

Cruciandus in^k Stygij fuit
 Ditis domo:
 Tuis sed omnes omnium scen
 lerum reos
 Aptare decuit membris fra
 gis cruciatibus.
 Vi corpus affectum & fati
 gatum meum
 Manibus ab extremis ad in
 firmas pedum
 Plantas, sanie tetra, fluentē
 que^m fellea
 Per membra bile, & impes
 tuoso flamine,
 Suis ubique stringitur mea
 tibus
 Porisq; clausum me premie
 doloribus.
 Per ipsa curvit ignea pestis
 viscera,
 Carnemq; voriticibus popu
 latur ignium,
 Aetnae velut crater facibus
 exastuans:
 Aut Sicula vallis aequorea
 rum rupium,
 Aestibus ineuolubilibus, ubi
 fluctuans
 Smuosa ruinas vnda scopu
 lorum ferit.

VV u

Incoꝑi

ὡς εἰς μάτην οἱ πάντων ἀμ- Incogitabile malum, ut om-
 εὐθάρμοισι, nes perditē,
 ἰληπιδί ματαίῃς μωρὰ βουολ̄ Quicumque vana spe stoli-
 λόμοιοι. di, te lenier
 Mulcere medicariq; cupimus, fallimur.

GILBERTI COGNATI.
 ANNOTATIONES.

HVius podagrici encomij versus sunt Demetri & Tri-
 metri iambici. Partim acatalectici Archilochij: id est,
 puri & perfecti, tamen legitimè quoq; mixti, vltimum
 pedem a quo nominantur integrum habentes. Partim
 catalectici: id est, semimutuli, id est q̄ vna syllaba in fine
 deest. Sunt etiam Dimetri Anapestici & hexametri μέτροι:
 id est, excludati, aut cauda minuti Saturnij. Inter a-
 ctus Chori inseruiuntur pro tibicine & concentu. Cho-
 rus enim totus est cum cantu & motu & gestu & salta-
 tionibus ad tibias: & propriè est multitudo canentium,
 aut saltantium. Podagræ encomium parentes & patria
 etymologia: principium & quod illi tempus dicatum.
 Eius vim nullum pharmacum compefcit. Quæ tormen-
 ta afferat, quibus se facilem præbeat, & quibus non.
 Sacra quæ. Quid podagricos consoletur.

a PODAGRA.] Morbus est qui initium à pedibus sumit,
 vnd etiam nomen accepit. ὠδύρογος autē laqueum significat,
 quasi ὠδὸς ἄρογος: i. pedis captura. b Lachrymola.] Meto-
 nymia, efficiens pro effectu, ut in multis alijs sequentibus. Ar-
 thridis autem & podagra, præcipuè mortalibus pestes, animis
 parièr & corporibus duræ infestæque ab inferis proficisci crea-
 duntur, quanq; omnia à Deo disp̄nsari certum est. c Cocy-
 to lata.] Cocyus inferorum fluvius, à Styge profluens, & no-
 men habet δῆρ Ἰσχυρίων, quod est gemere ac lamētari. Virgil.
 6. Aeneid. Cocyti stagna alta vides, Stygiamq; paludem.
 Podager Podagram Cocyi filiam nominat, articulis morbi
 dolores

Colores impiorum cruciatibus non leuiores esse subindicans. A-
 etius Serm. 12. ex cruditatibus ebrietate immoderato ac in tempe-
 stiuo rei. veneræ vsu, podagram nasci scribit. Extant incerti au-
 toris epigrammata in fise lib 2 Epigr. Græcorū, in quibus inue-
 nies Podagræ naturam sciissimè descriptam; nempe q. vnguen-
 tis, q. vino, quod coronis gaudeat, quarum rerum omnium inopia
 laborant pauperes. Qua de causa & ποίνης χάλκρον & ποίνης αὐερ-
 σαύρ, hinc μετόπιλαρον appellat: i. odio habentem pauperes, &
 tantum in locupletum ædes diuertit. Podagram hodie diuitum
 morbum vulgus quoque nostrum appellat, qua tamen eorum
 diuitiæ domantur, cum quibus abundant, frui nequeunt. Sed
 hoc loco libet ascribere Podagræ & Araneæ apologum, à Cæ-
 lio Secundo Curione nostro in suo Araneo confictum, Araneæ
 olim peregrè proficiscenti se Podagra comes adiunxit, iametsi
 passibus ambigus admodum agrè illam sequeretur, tam quæ
 diei vnus iuinere confecto, constitutum inter eos esset, vs diuer-
 sum hospitem utraq; experiretur ac Araneæ oppidum ingres-
 sa, veteris adhuc memor hospitijs, in opulenti cuiusdam spacio-
 sas ædes diuertit, vbi statim sua incipit tapeta, anteaquæ præ-
 pandere, adfuerè protinus furie quædã conuertentes, & quic-
 quid erudita operatione terebat dissipant, adeo, vt vix oculatas
 trypodamonum scopas posset enadere: misera plaud, que in tan-
 ta rerū omnium affluentiã sola egebas, atq; in tam amplis atrijs ne
 angulū quidem tuū inueniebat. Podagra verò pedibus capta,
 eum ultra progredi nequiret, in primas se eius oppidi casas de-
 dit: vbi nil non miseriarum experiri, apponi cœnauientis pa-
 tris ater cum holtusculo vix sale condito: in posum vappa pro-
 pinari, nisi è proximo riuo petere mallet, vnde suum restingue-
 ret. Sic igitur accepta, lectum sibi poscit exhiberi. Torus ille
 pro plumea culcitra. stramine plenus ostenditur. In eo suspirans
 & gembūda, se vicinq; componit. Sed ò q̄ malè membris mol-
 tib; & delicatis, cum tam horridis stragulis, ita duris & bar-
 baris villis conuenit. Orto igitur angusto illo fidere, quod omnia
 patefacit, Araneæ pariter & podagra rursum conuenerunt: &
 prior Araneæ magnoperè se diuitis illius barbarie conquesta
 est. Podagra contra se hospitis sui egestate, duroq; victu mul-
 ta commemorat, Irum eum appellans. Araneæ commemorat

*liuidas vibices, quas senticosa fulcra renelle cuticulæ impresso-
 rant. Quæ de re posteaquam maturè deliberatum inter ipsas
 fuit, in hanc pedibus sententiam ierunt, vt Aranea deinceps
 pauperum tabernas & tuguria, podagra verò diuitum aulas,
 regumque turres incoleret. Itaque Podagra infititisi nequa-
 quam in memor pedetentim numosi cuiuspiam domum ingres-
 sa, ad obesuli pedes procubuit. quam vbi conspexit hospes hu-
 manissimus, Deij boni, qua lenitate, quibus nominibus excepit?
 Substernuntur olorinæ cultiræ, puluins toratibusque Mile-
 sis cubilium fulcra replentur, feruet culina, omnes sunt in offi-
 cio ministri, qui dapibus mensas onerent (vt Poëta verbis r-
 tar) & pocula ponant. Huc capi pingues atque altiles phasta-
 ni, pauones, coturnices, turruves, ficcedule, & aues illæ, quæ bi-
 nis superbiunt cordibus, conuolant: rhombos, scaros, siluròs-
 que prætereo. Lucrina item conchyliæ, Abidena, ostrea, &
 quicquid mare lautum & delictatum mittit. Huc vina candi-
 da, nigra, purpurea, rubella dulcia, tenera, austera, Cecuba Fa-
 lerna, Chia, Cretica plenis crateris infunduntur. Taceo mensas
 secundas à Tareninis allatas. In summa nihil deliciarum, ni-
 hil cuspediarum ac voluptatum non exhauritur, vt tam potens
 dea (est enim Podagra Bacchi Venerisque filia) cum sorori-
 bus suis Chiragra atque Gonagra, molliter quiescat. At Ara-
 nea pauperis domum lata petit, telas orditur, extrinse mani-
 bus & pedibus incumbit, venatur nullas infidias, nullius iam
 formidat insultus, (vt dicam breuiter) vacua in aula domina-
 tur, ac ne erga hospitem suum ingrata videatur, eum à Pod-
 agræ infidijs (est enim bellua illa admodum infidiosa, vt quæ no-
 men non raro mentitur, humique serpat) securum insumque
 reddit. Si quando tamen Aranea aliud agente, seu calida, seu
 frigida in ædes irrepserit, haud diu potest cum Aranea consi-
 stere. Non igitur mirentur diuites ociosi, si vray, & hoc vno
 præcipue morbo affecti sæpè decumbunt: cum nec Medicum,
 nec vera medicamenta admittere velint, laborem, industriam,
 frugalitatem. Hanc fabulam elegantissimè descripsit Nicolaus
 Gerbelius. Fastidit autem podagra pauperum frugalitatem, ac
 senuem victum, contenta dominis ipsis dominari, & in tyran-
 nos exercere tyrannidem. d Tartari.] Tartarus, sive Tar-
 itas,*

sara locus profundissimus inferorum, in quo fontes plectuntur, à τὰ ἐπιπλά, conturbo, quòd illic plena sint perturbacionis, vel δῶδ τὴ τὰ τὰ ἐπιπλά: id est, à tremore frigoris. Sole enim caret. e Erinys.] Vna furiarum Infernalium, δῶδ τὴ ἐπιπλά: id est, à corrupenda mente. f Megæra.] Vna quoque furiarum noctis, δῶδ τὴ μεγάρων: id est, odiſſe, seu inuidere. g Aleto.] Infernalis furia. & Megæra soror, mentes sibi malè conscias iugiter infestat, nullamq; hys requiem permittit. h Quis dæmonum.] Infernorum & subterraneorum. Caliginosa enim tenent loca, quæ eis quasi carcer est vsque ad tempus iudicij. Dicuntur autem τὰ ἐπιπλά τὴ δαίμωνες: i. exterrere & pænesfacio. Malos enim omnes statuunt Christiani. i Manes mortui.] Homerus Odys. λ. sub persona Ulyſſis ea, quæ apud inferos viderat Alcinoο narrantis & hunc sequuti Virgil in 6. Aen. Ouid in 4. Met. Silius in 13. & noſter Lucianus ipſos inferos describunt, & pænas diuerſas referunt quas manes corporibus soluta perſoluunt. Sui & fame supplicio plecti Tantulum faciunt:

Saxum ingens voluunt alij, radijsq; rotarum

Districi pendunt, inquit Virgilius. Sisyphus saxum sursum ac deorsum voluit: Ixion rotæ alligatus sceleris sui pænas dat. k Stigij Ditis.] Què nos Latine Ditem vocamus, Græci Plutonem, qui Stygius dicitur, à Stygio infernali palude Virgil. 6. Aeneid.

Tu Stygio regi nocturnus inchoat aras.

l Manibus ab extremis.] Corpus totum significat Homerus Il. ψ: ἐς τὸ ὄσας ἐν κεφαλῆς. i. à capite vsq; ad calcem. Item Theocrit. in Bucol. κ. μὲ δὴδ τὰς κεφαλῆς πὸ τὸ δὲ τὸ ὄσας οὐκ ἔστιν. Me à capite vsq; pedes lustrauit lumine totum. Arthritis autem & podagra sunt in articulis manuum primò vnde nomen chira gra, tum etiam pedum, hinc podagra, denique in omnibus ossibus, quæ inter se iuncta sunt, vt alterum sine altero moueri possit. In gutture, in mandibulis, in dentibus, in dorſiſpina, & circa pectus. m Fellea bile.] Omnes ferè sunt calide, quia sunt inflammationes, & bile mouentur. Quæ verò ab humore crudo, sunt frigida, n Aetna velut crater.] Aetna Sicilia mons crebris incendijs clarus eoq; nomine à

Poëris celebratus. Sed sæpè grauis ac perniciosus accolis. Incendij autem eius causas Iustinus lib. 4. explicat: foramen verò illud, per quod globi ignei & flamma euomuntur, Crater dicitur. o Quiconque vana spe.] Poëta, se insuperabilem dicit, quam nec vincere ipse summus omnium Pæon deorum medicus arte sua potest, Apollinis re filius Aesculapius. His in locis significat podagram nulla ope sanari posse. Quod tamen falsum est, si Celsus in lib. 4. credimus ac Plinio, qui eum morbum scribit peregrinum fuisse. Podagra autem causam legito apud Macrobinum lib. 7. Saturnal.

CHORVS.

Dimetri cataleſtici omnes.

Χο. ἀνὰ Δινδυμόν Κοβύλης,

Φρύγῳ ἔνθρον ὀδοπολῶ

ἄπαλῶ τελευσιῶν Ἀλλε,

καὶ πῆρ μέλῳ Ἑρακλῆος,

Φρυγίε κατ' ἕρα Τμολῆς,

ἑὸν μορ βοῶσι Λυδοί.

Παραπλήθον δ' ἀμφὶ ῥό-

προις

ἑλκασσοῖσι, Κρυτὶ ῥυθμῶ

νόμον δ' ἀν Κορύθαυτῶ.

ἑλάσει δὲ βελύσσα σάπαιξ,

Ἄρει κρύσσα θόρω

πολεμύαμ Ἀπῶ.

ἤμας δὲ οἱ Ποδάγρα,

πράταις ἕρα Ἐρῶρας,

μύσαι τελευτῶν οἰκῆς,

ἔτε πᾶς χλοητόκοσι

ποίαις τεθυκῆ λαμῶν,

ἕφ' ὕβρι δὲ δρυόφρα ποιοῖς

ἄπανοῖς κομῶν κωτιλοῖς,

A Iuga Dindymi Cybeles

Phryges ululante voce,

B Tenere frequentare Atis

Solent, C modisq; D fistri

Phrygij, super iuga E Tmolus

F Comon celebrare & Lydi.

Et percitii furore

Resonant suis in arenis

H Eudais i orgia K rhythmis

Cretensibus Corybanticis

Clangit quoque tuba L duro

Marti, modulans tumultus

Depressa bellicosos.

Sed nos tui podagra

M Mystæ, N tibi sacramus

Ineunte vere luctus:

O Vbi gramminifera passim

Herbis virere prata,

Et in arboribus tenelle

B Zephyro refrante frondea

Inceptim vigere

Q Malæ

ἢ δὲ Ἀόραμα ἔλατ' οἴκῳ
 ἀρπύγων θροῖά χυδαίων,
 ἔσθ' ὕλησ' ἔλατ' ἕλησ',
 τὸν ἴτ' ἔσθ' ἄρα φέοις
 Ἀρβίς γόοις ἀνδάν.

Q Male nuptaq; cū per ades
 Hominum strepens hirundo.
 R Nocturna perq; lucos
 Ilyn gerit, querelis
 Vbi tristibus philomela.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

A IUGA Dindymi Cybeles.] Lucianus nosfer de dea Syria varias recensens opiniones: Alius, inquit, sermo fertur, quē ego à viro sapiente audiui, quod Rhea ipsa sit, & templū Attis opus. Attis quidem Lydus fuit, primus qui sacrorū ritus, quib. Rhea coleretur, prodidit, & quib. Phryges, Lydi, Samothraces in sacris videntur, ea ab Attē accepisse. Nam vbi Rhea ipsum castravit, virilem vitam agere desit, & muliebrem formam assumpsit, & vestes. Haftenus Lucianus. Ipsa verò Rhea dicta est Cybele, Dea Phrygia, Dindymene & Berecynthia, à Dindymis & Berecynthio Phrygiae montibus in quibus colebatur. Vide Catull. de Berecynthia & Attē, cuius fabulam narrat Ouid. 4. Fast. De eo quoq; Diodorus & Eusebius Luciani dialogū Veneris & Cupidinis, Cybeles porrò ministri ac sacerdotes Attos primò ab Attō Phygio vocatos fuisse notissimum est, tū Gallos à Phrygiae flumine, autore Festo, quia qui eo bibissent, in eo furere incipiebant, adeò vt se virilitatis parte priuarent, vnde & semiviri dicti, quia castrati & execti. Postremò Corybantes dicti sunt, quia per furorē capitis motus comam vorantes, tympanorum pulsu, cymbalorum sonitu, cornuum & tibiariū cantu, vultu futuru pronuntiabant & Rhea sacrificabant, alios item in similem agentes rabiem. A quibus manauit uogvōv i. i. Corybantum more insanire ac furere, diuino quodā spiritu afflari. Horū verò sacerdotum antistites Archigalli nominabātur. His quidē insanis ac furentib. ministris & sacerdotib. stipes & arā petere moris fuit, vnde turpiter viuerent, vt manifestē monstrat Lucet. Implebant em̄ superstitione animos, & exhauriebāt dominos. Itidē faciunt hodie Franciscani & reliqui medici monachi. Vide Cic. in lib. de Legib. B Tenero Atti.] Puerο formosissimo, quē Cybele casto amore adamauit, cumq; sacris suis pfecit.

C Modis.] Modus mensura illa, quam cantores inter canendum observare solent. D Sistrum Phrygij.] Sistrum crepidaculum, quod concusum, argutum sonorumque edat zinnisum, dictum est. E Tmoli.] Montis Lydiae. F Comum.] Quidam ex scriptoribus cum Dionysio coniungunt. Hyalicus autem Dionysius vocatus Deus comus: i. conviviarii & comestationum molurnarumque: salationum, ut notat Hesychius. In cuius militia auro abanur iuvenes, qui coronati noctu cum facibus musicisque instrumentis ad amicarum fores saltandi canendique gratia concurrebant, procaciterque lasciviebant, ut fores nunquam effringerent, quod optime describit Philostratus *ἀδαικωσων* imagine tertia. Crepalocomus, vinolentorum hymnus, apud Aristophanem in Ranis. G Lydi.] Lydiae regionis Asiae minoris incolae. H Euanthis.] Bacchi. Eadem enim vinum est ex Bacchi cognominibus. Ab Euanthii mulierum vultu & clamore impostum. Virgil. 6. Aeneid. de Helene:

Ille chorum simulans Euanthis Orgia circum
Ducebat Phrygia—

Vbi certe Ephanteis Phrygias matres Bacchi furore agitatae vocat. I Orgia.] Liberi patris & Bacchi sacra fuerunt, quae praecipue à mulieribus furore correptis celebrabantur, & quoniam tertio quoque anno fiebant, Trieteria dicta sunt. i. triennialia. K Rhythmis.] Quid sit rhythmus & eius divisio, tum quid differat à metro, & quomodo Latini exponant vide Lutij Cæs. Scaligeri poetices lib. 2. qui est Hyle, cap. 2. L Duro Marti.] Diophantus Lacedaemonius, qui de sacris deorum scribit, ait apud Athenas Marti solere sacrificari sacrum, quod *ἰνερτορ* *Φόρδου* appellabatur Si quis enim census hostes, interfecisset, Marti de homine sacrificabat apud insulam Lemnum, quod sacrificium est à duobus Cretensibus, & vno Locris, sicut Sossistrates scribit. Sed posteaquam hoc Atheniensibus displicuit, ceperunt ferre castratum porcum, quem nephrendem vocabant quasi sine renibus. Habuit autem Mars sacerdotem & flamines, qui ab eo Martiales dicebantur. M Mystra.] Iniiati tuis sacris, ac tui cultores, tuorumque mysteriorum periti. N Tibi sacramus luctus.] *Ἀγθῆναις*: id est, articuloorum dolores, & podagricos morbos, quos vere aut autumno

siño magna ex parte moueri & excitari docent Hippocrates sectionis 3. aphor. 20. in vernalium enumeratione: Item sectionis 6. Aphor. 53. & Celsus lib. 4. cap. 24. Quod autem magna ex parte dixit Hipp. non temerè est factum. Interdum enim hyeme & aestate morbi podagrici sunt, sed hoc rarius est. Cur verò in vere & autumno podagrici morbi excitentur, vide commentaria in ipsum Hippocr. præcipuè Galeni. Idem Hippocr. sect. 3. aphor. 22 Dum de autumno loquitur, commemorat coxendicum dolores, qui & ipsi sunt è podagræ genere, vt ipsa podagra continetur inter articulorum morbos. vt 10. de compos. medicam. secundum locos, à Galeno scriptum est, affectis locis duntaxat differentes, & non toto genere. Namque ἰχίαις, seu coxendicum dolor ποδὶ γὰ κ; ἀρθρίαις nihil aliud sunt quàm articulorum dolores à fluxione quapiam orti, vt Aetio visum est capite sexto, libro duodecimo. Ceterum isti affectus ab obesa parte denominati sunt, vt liquet ex Galen. 2. meth. med. Nam si ad inferiores partes facta fuerit fluxio, & pedum articulos repleuerit, podagra vitium nuncupabitur. Si verò in multis corporis articulis inniuitur, aut per omnes aequaliter articulos fluxio dispergatur, ἰσπρίδα Græci, nos articularem morbum appellare consueuimus, ex eiusdem Aetij testimonio. Qui autem ἰχίον nuncupatum articulum cruciari solet, à Græcis ἰχίαις, velut & qui eo affectu laborant ἰχιάδουσι nuncupantur. O Vbi grammifera.] graminea. Veris descriptio. P Zephyro resiante.] Fauono occidentali vento. Horatius libro primo epist. ad Mecænatem. 2:

Cum Zephyris, si concedes, & hirundine prima.

Q Malè nupta hirundo.] Progne. Quod autem nonnulli tradiderunt Philomenam in lusciniam abuisse, Ioannes Grammaticus in Hesiodi commentarijs, non Philomela id obtigisse dicit: κ; ἄρα ἀνδρῶν γενομένη τὸν ἴτυν ὀδύγετον, & Procne in lusciniam commutata Ityn deplorat. Idem apud. Ouid. habemus:

Sola virum non vlta prius mœstissima mater,

Concinit Ismarium Daulias ales Ityn.

Ita & Horatius Flacc. de Procne loquens, quamuis non expresso nomine, Lusciniæ tamen similem dicit:

VVn 5

Nidum

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,
 Infelix auis & Cecropiæ domus,
 Aeternum opprobrium, quod male barbaras
 Regum est vltæ libidines. Et Catullus eodem modo.
 Qualla sub densis ramorum concinit vmbis
 Daulias absumptifata gemens Ityli.

Sentit idem doctissimus Probus in Bucolicis. Vide quæ in *Alcyone* annotauimus, & post, in Menippi & Tiresiæ dialogo. Lucianus autem noster, ad vulgatam fabulam respicit, quæ talia est: Procne Pandionis regis Atheniensium filia & Terei Thracum regis vxor, qui Philomele alteri Pädionis filia, sub prætextu visendæ sororis à patre abductæ in itinere vim intulit, vitia-
 teq; linguam præcidit, ne flagitium cuiquam indicare possit. Verùm illa (vix erat lanificæ peritissima) rem omnem quo gesta erat ordine, in tela depinxit, eamq; per famulam ad Procnem sororem misit, quæ quamuis sororis iniuria grauissimè commota, religionem tamen in orgiorum tempus distulit, quo tempore magna mulierum caterua comitata thyrsisq; & pellibus instructa, sororem carceri eripit, & in regiam perducit, vbi communicato cum illa consilio, Isym communem filium dilacerauit, patriq; epulandum apposuit, illoq; epulis tam nephandis iam satiato, sub finem canæ pueri caput in conuiuium attulit. Quo agnito Tereus furore percitus cum stricto gladio vxorem insequitur, eamq; iam occisurum in vrpupam commutatur, etiam nunc militarem cristam in capite gerentem, Progne autem in hirundinem, Itys verò in phasianem, Philomela deniq; in auem sui nominis etiam hodie de Terei iniuria suo cantu conquerens rem. Marcial. lib. 14:

Flet Philomela nephas incepti Teteos, & quæ
 Muta puella fuit, garrula fertur auis.

Vide latius hanc fabulam apud Ouid. 6. Metamorph. Hirundo sola auium in tellis versatur, nullam adferens vilitatem: plus enim inepto garritu tædij adfert, quàm voluptatis. Est enim minimè canora, sed molesto quodam stridore obstrepit. Sanè κατὰ τὴν ἢ χελιδῶν Hesiodo, propter garrulitatem: vnde poëta is κατὰ τὴν ἢ χελιδῶν formauit: κατὰ τὴν ἢ χελιδῶν enim garrive est eoq; cognomen eius ales hæc apud Anacreontem & Simonidem appella-

sur. & Aristophanes Ran. Musca hirundinum vocat nugationom nihili, & quæ filijs leuior sit. Nicostratus garrulitatem banc notat his iambis :

ἐν τῷ σωχεῶς πολλὰ ἐν παλῶς λαλεῖν,
 ἢ τοῦ φρονεῖν παράσημοι, αἱ χελιδόνες
 ἐλέγονται ἡμῶν σωφρονέστεραι πολὺ.

Loqui si indefinenter, multaq; & velociter,
 Prudentiam indicaret, utique hirundines

Fortasse quàm nos sapere dicantur magis. Hesiodus haudquaquam leuiter, sed ex arte dixit hirundinis loquacitatem lamentationem esse, fabulae ratione habita, quæ de Pandionis filia fertur :

τόδε μετ' ὄφροζήν παιδιῶν ἄετο χελιδών.

Quem mane gemens Pandionis exijt hirundo.

ὄφροζήν exponunt interpretes, clamosa, non autem diluculo stens, cum hirundo tota clamitet die, non autem mane tantum aut vesperi, veluti facit lusciniæ. Hirundinem Græci vocant chelidona, que verni temporis indicium est & nostro magis quàm vlla alia volucres contubernio freta, diu nobiscum versatur, nostra omnium maximè familiaris atq; domestica, totam apud nos æstatē agit. Atq; hoc illud est quod Horat. lib. 1. epist. ad Mecænatē 2. ait : Cum Zephyris & hirundine prima. Apud Athenæum legas Rhodijs præcipuum fuisse morem sub tempus vernum hirundinem inuitare, idq; χελιδονίζαν dicebant. Apud Aristoph. Hirundo chlenam venderet, theuistum emere suadet, præterijisse quippe hyemem admonitu, adesse verò æstatem. R Nocturna perq; lucos philomela.] Lusciniæ cum primùm sylua frondibus incipit opacare, diebus ac noctibus quindecim assiduè canit, ab eo verò tempore canit quidem, sed non assiduè.

PODAGRIVS,

Trimetri Iambici.

Πο. ὦμοι πόνωρ ἀρωγόν, ὦ	O ægritudinis opifer &
πρίτη ποδός	comes mea,
μοιρᾶν λιποχῶδς βάκτρον,	O tertij gerent α Bacule
ἰξίραδ' ἔμο	picem pedis,

Tremus

Βάσιμ πρέμυσσιν, καὶ λατὶ θη-
υορ τρίβορ,

ἴχν' ὅτι βαδῶν ὡς ἰωισήσω
πίδω.

Ἐξαρὲ τλημμορ γῆα δλιμνίων
ἄπο,

καὶ λᾶσι μιλάθρορ τλῶ ἰπθ-
ροφορ σῆζλω.

σκέδασορ δ' ἀπ' ὄσσωρ νύ-
χιον ἄερ' ὅ βᾶθ' ὅ,

μολῶρ θύρασι, καὶ πῆδ' ἡλίου
φάθ' ὅ,

ἄθλότορ ἀῦραρ πνώματος
φασθῆσπάσορ.

δλεκτορ γὰρ ἤδη τοῦτο πῆδ'
πῆμπῶ φάει,

ἔξ' οὐ λόφῳ σύγκλησ' ὅ, ἡλίου
δίχα,

ἄνωσ' ἔν' ἀσρότοιαι τέρομαι
δλειμασ.

Ψυχὴ μὲν οὐκ μοι καὶ πῆθυμία
πᾶρα,

βάσδ' ἀμέβδ' ἔν' ἐπὶ θύρασ' ὄρ-
μημίνω,

δλειμασ δ' νοσθῶρ ἔχ' ἀμυρτῆσ'
πόθοισ.

ὅμως δ' ἐπέγορ θυμὸν γιγνώ-
σκωρ, ὅτι

πῶχδ'σ ποδιαγρῶν, πρεπα-
θᾶρ μὲν ἀμ' ἐλῆν,

Egena vita podagrici, qui cum velit
Obambulare, non queat, viuentium

Tremulum mihi suffulcias
oro gradum,

Iterq̄ dirigas, leuia ὅ vestii-
gia

Firmes pedum, possint ut in-
nici solo.

Age miser ex stratis tua men-
bra corripie,

Et culmen adium relinque
vmbatile,

Nigramq̄ue ab oculis excu-
tiens caliginem,

Prodi foras, ὅ ad rutilum
Solis iubar

Auram serenam spiritu les-
to trahie.

Ter quinq̄ prætèrière nunc
solidi dies,

A' sole cum procul in tene-
bris abditis

Incompositio in lecto cubans
distorqueor.

Adest animus, adest volun-
tas sapiùs

Vt in pedes me conijciam,
fores petens,

Sed corpus imbecille vota
deserit.

Atenim propera mea mens,
quoniam te non latet

Etunc

κῆ μὴ διώηται, τῆτορ ἐρνε
κροῖς τίθδ.

ἀπ' ἕα.

τίγόν φθ' οἱ θε βάκτρα νομῶν
τῶν χειρῶν,

κάρλωα φύλοισ Ακτίας κα-
τασιφῆς,

τίνα διαμόνον ἀγροσι κομα-
σίω χορόν;

μῶν Φοῖβ' Παιάδρ, σὸν γ' ἑαί-
ροσι σέβας;

ἀπ' οὐ εἶφοντα Δελφίδ' ὄ-
φύκω Δάφνης.

ἤ μί τις ὕμνος Βακχέων κω-
μάσεται;

ἀπ' οὐκ ἔπεισι κισσίην σφρα-
γῆς κόμους.

τίνας ποθ' ἡμῖν, ὃ ξυφοίβει
βάκαται;

αὐδ' αἶτι, κῆ πρόσοθε νυμερτῆ
λόγον.

τίς δ' ἐσιρ, λῶ ὕμνατε, λίξαι'
ὦ φίλοι;

Χο. σύ δ' ὦρ τίς, ἡμᾶς κῆ τί-
νων πεσυνέπας;

ὣς γάρ σε βάκτρον κῆ βάσις
νύτορ,

μύστω ὄρωμφ τῆς ἀνικύτου
θιάς.

Πο. ἄς εἰμι καὶ γὰ τῆς θιάς ἐσ
σάξι'.

Elunc exime numero, & re-
fer inter mortuos.

Sed eia.

At qui veniunt hic qui bacu-
los manibus mouent?

Capita coronati β folijs
sunt Actæ,

Cuiusve demonū celebrant
festum chorum?

An γ Phæbe Pæan numen
extollunt tuum?

At δ Delphica nulla cingit
illos laurea.

An fors canitur laus aliqua
Bacchanalium?

Sed non adest & signum com-
mis hederaceum.

Age qui, vel vndenam veni-
tis hospites,

Exponite nobis, verâq̄ fa-
teamini:

Et quam deam celebretis a-
mici, dicite.

CHO. At tu quises, vel vn-
de nos interrogas?

Vt enim baculus gressusque
nobis indicant,

Mysten videmus insupera-
bilis deæ.

POD. Vnus quidem & ego
sum, deam non dedecens.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

⁹ a BACVLE.] Podagrīci & senes baculo sustentantur, cui innitentes gradum stabiliunt: ideo in diuinis literis pro consolatione, auxilio, sustentationeque ponitur, Psal. 22: Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt. Pro sustentaculo, Thob. 5. & 10: Lumen oculorum nostrorum baculum senectutis nostrae, solacium vitae nostrae. Verba sunt Annae uxoris Thobiae de filio suo Thobia. Latini in huiusmodi significatu scipionem protulere. Poëta in fine 2. lib. epig. Grac. Podagricos οὐδὲ φρογῆν νοσσοῦ δicit: id est, baculos & arma ferre. Sunt enim semper in armis, rixosi, queruli, pleni indignationis & iracundiae, indignè ferentes vel muscam praeteruolentem insidere pedibus: ita omnis doloribus impatientes, omnes reformidant tactus.

β Folijs Actæ.] Herbae siue fructus graui foliorum odore. Ideo podagræ mystis tribuit Lucianus: de qua Plinius lib. 27. cap. 7. Ruellius hanc eandem esse putat, aut ceruè simillimanam illi, quæ à Dioscoride & cæteris Græcis παρμαξίν, quasi humilis sambucus, & coactæ breuitatis ἄρξιν, à Latinis ebulum vocatur Germanis Urtich / vel tuder erholdet. Gallis hyeble. Algerium enim sambuci genus est. γ Phœbe Pæan.] Phœbus dictus est Pæan, ὁ δὲ τὸ πᾶν: id est, à medendo. Medicinæ enim inuentum antiquitas Apollini tribuit. Inuen. sat. 61 Parce precor, Pæan —. δ Delphica laurea.] Laurus. Cæro autem de Rustica lib. 1. Lauream & laurum pro eodem accipit. In idem Virgil. 7. Ecloga:

Populus Alcide gratissima, vitis Iaccho,

Formosa myrtus Veneri, sua laurea Phœbo,

Horat. 2. Carm. Tum spissa ramis laurea feruidis.

Delphica dicitur, quod victores ea Delphis coronarentur. Horat. lib. 3. Carm. Ode 30: — & mihi Delphica

Lauro cinge volens Melpomene comam. Apollinea quoque dicitur, quod Apollini dicata ac sacra sit. Græci Daphnem vocant, ab eius nominis puella, quam Apollo adamanit. Ea coronabantur Apollinis mystæ & sacerdotes ac diuina culti. Item triumphantes & poëta. ε Signum hederaceum.]

Hederæ

Hedera Baccho sacra est, & huius altera species nigra Dionysia appellatur, Virgil. in Pharmaceutria:

—atque hanc sine tempora circum
Inter victrices hederam tibi serpere lauros.

CHORVS.

Dimetri partim calcaestici, partim
acatalectici.

Χορ. τὰν μὲν Κυπείαδ' Ἀφρο. A Venerem B sacra deam
λίταν, Cypri
σαγόνων πεπεσούσων ἀπ' αἰ- Ex atheris ortam semine
θέρῳ, Nutriuit in aquoreis aquis
ἀνθρ' ἰψαῶ λόσμιορ ἀρμο- Γ Nereus decetem fabricam,
γάν, Δ Iunoq̄ coniunx & so-
ἄλιθ' ἐνὶ ἑύμασι Νυφῶς. ror
τὰν δ' Ὀκεανῶ παρα πάσις, Tonantis, vlnas candida,
Ζηνὸς παράκοιτιν Ὀλυμπίς Apud Oceani fontes vagis
λοκάληφρον, ἑυρίσι λόλποισ In sinibus educata
Ηραρ' ἰτιθίωαῶ Τηθύς. Nurrice fuit B à Tethyde:
κορυφαῖσι ἧ κρατὸς ἰρ' ἀφθί- Summoq̄ vertici celebrī
ζον, (ἀν, Est verginis interritam
ἰλόζωσι ἑόρης ἀτρομορ φυς Enixus indolem, pater
Κρόνιδας, μὲζ' ἄειςθ' Ὀλυμ Caelestium Z Saturnius,
πίων, Virtute elaram H Palladem.
τὰν ἰγρικόδοιμορ Ἀθάναν. Sed hanc deam beatam
τὰν δ' ἑμντέρων θείων ὀλ- Primam cubitis Θ Ophion
βίαν, senex
ὀ γέρων λιπαρῶσιρ ἰρ ἀγκά- In delicatis protulit.
λαις, Cum desit tenebrosa lux,
πρώταρ ἰλόζωσιν Ὀφίων. Et orta lucifera fuit
ὄτ' ἰπαύσαῶ ἧ σκότιον φάος, Aurora, iubarq̄ lucidum
ἀν' ἰταλί τιλαμπίτις ἠδὲ, κῆ πάμοσις ἀλιῶ σίδηας,

τότε καὶ Ποδάγρας ἰφάνη
κράτῃ.

ὅτι γὰρ λαδόνων σε τικῶσα
Μοῖρα, Κλωθὴ τὸτ' ἔλασεν,
ἔγλασεν ἅπαν σέλας ἑρανοῦ,
μῆλα δ' ἔκλυπεν ὄδιθ' ἄ-
θήρ.

τῶν δ' ἀγλαγέτοισι ἐνὶ μα-
ζοῖσι,
ἔνοδοθ' ἐπέφαστο Πλότων.

Solis : podagræ tum simul
Apparuit potentia.

Te prodeuntem ex ilibus
Parcæ, statim i Clotho ab-
luit

Totusq; risit ætheris
Fulgor, tonitq; serenum

Cælum, beatus at aluit
Hanc in papillis lacteis

Largus pater ipse K Pluton.

GILBERTI COGNATI
ANNOTATIONES.

A VENEREM deam.] *Venus à Latinis nuncupata, à Græcis ἀφροδίτη, καὶ κυπρίστεια, ab antiquis amorum, gratiarum, pulchritudinis, deliciarum, voluptatumq; omnium habita est dea. Hanc poëta ex maris spuma, & vrani: id est, calitificulis natam fabulantur, à Saturno exiisse, & in mare proiectis: vnde & παρὰ τὸν ἀφρον, hoc est, à maris spuma ἀφροδίτην appellauerunt. Ausonius:*

Orta salo, suscepta solo, parte edita cœlo

Aeneadum genitrix hic habito alma Venus.

B Sacra Cypri.] *κυπρίστειος Cypria sive Cyprius Venus frequenti nomine dicta est, quod in Cypro genita, & illic colebatur, vel quod parere faciat, ἢ τὸ κύνειν παρ' ἑχέου. Γ Nereus.] Maris deorum antiquissimus, vnde & grandæus, & senior dictus. Græci ἀλιὸν γέγοντε vocant, Nereidum Nympharum pater, mirificè laudatus ab Hesiodo in Theogonia. Δ Iuno.] Saturni filia, Iouis soror & coniunx, qui tonans dicitur & ὕλας γένετς: id est, altitonans sive altisonans & altisonus, quibus vocibus & Latini vtuntur. Claudianus:*

Contra tonantem coniurant furia. *Virg. 10. Aen.*

Panditur interea domus omnipotentis Olympi.

Et Neniis à quo desumpsit *Virgil.*

Panditur interea domus altitonantis Olympi. *Olym-*

puntis

pum enim pro Ioue poeta coeperunt aliquando, & pro ipso caelo.

E A' Tethyde.] Oceanus uxore. Ouid. 5. Faistor.

Duxerat Oceanus quondam Titanida Tethyn.

Pausanias in Corinth. tres ait fuisse Iunonis nutrices: Eubeam, Prosymnam & Ascream. Z Saturnus.] Iupiter Saturni filius. Virgil. lib. 4. Aen.

Nec Saturnus hæc oculis pater aspicit æquis.

H Palladem.] Ἀθήνας Doricè. pro ἄθλων. Ea ex Iouis capite & cerebro iam adulta prodit, hinc dicta ἠγευφασσών, & quod sine matre edita ἀνυτρῶ, quam Latini Minervam vocant. Θ Ophion.] Cadmi socius ex illis qui è dentibus serpentinis nati fuerunt. Ideoq; & nomen habet à serpente, qui Græcè ὄφις dicitur. Is communibus auspicijs cum coniuge Eury-mone Oceani filia rerum potitus est, ante Saturnum, à quo deiectus Ophion à Cæli gubernaculis, vi ab Ope Saturni uxore, Eury-mone, quod in Cassandra Lycophron innuit, & Aristoph. ac vtriusque tradit interpres. I Clotho.] Una Parcarum.

K Pluton.] vel Pluto Saturni ex Ope filius & Iouis ac Neptuni frater: ab opibus nomen habet. Græcè enim πλούτης opulenti est: h; quem ad regni divisionem venissent, Plutoni, qui natus minor erat, & Agesilaus vocabatur, pars Occidentis obtingit secus infernum mare: Ioui plaga Orientalis: Neptuno insula. Hinc datus est fabule locus, ut Ioui cæli imperium, Neptuno maris, Plutoni inferorum obigerit, qui Proserpinam Cereris filiam in uxorem habuit. Podagra autem cum opulentiis tantum conuersari solita & delicijs assuetæ est. Vult enim perquam delicatè tractari, molliter cubitare, & non nisi in anserinis & olivinis plumis dormire.

PODAGRICVS ET CHORVS.

Πο. τίσι δ' ἐν τριταῖς ὄρ.
γιάστῃ περὶ πόδες;

Χο. ἢ ἄμα δάδρον περὶ χέο.
ἢ ἄπ' σόματ' οὐδ' ἀρῶ

ἢ πρὶός ἀπὶ τοῦ λυγίστη σποῦ
ἢ αἰεὶ ἀνὰ χέο,

POD. ^a Sed qualibus scæ-
eris ministros excitat?

CHO. ^b Nihil eruois ab
ore ferri ^c fundimus,

^d Nec ulla seta de capræ
vellitur,

ἔθ' πολυκρότοις ἀσραγάλοις
πέπληγε νότα,

ἔθ' ὠμὰ λάκιμα κρία σιτήμω
θα τούρωρ.

ἔτι δὲ κελίας ἕαρι βρύει τὸ
κάλωρ ἀνύθ'.

κῆ πολυκέλαδ' ὀκόσσηφ'
ἐπὶ κλάδοισιν ἄδα,

τότε δὲ κελίων ὄξυ βέλθ'
πέπληγε μύσας,

ἀφανίς κρηφίον, θεϊκὸς δὲ
πὸ μυχόισι γέρον,

πόδα, γόνυ, κοτύνην, ἀσρα
γάλας ἰσχία, μηρὸς,

κέρας, ὠμοπλάτας, βραχίονας,
κόρωνα καρπὸς,

ἰσχία, νύκτι, φλέγα, κρατῆ,
πυροὶ μαλάσσει,

μέχρις ἂν ἡθεὶς τὸν πόνον
ἀποφυγῆν κελώση.

Πολὺς ἄρα κἀγὼ τῶν κατορ-
γιαορέτων

ἔλαθον ἰσχυρῶν, τοι γὰρ ἦε
κίτω προμνήεις

δίαμωρ φανῆσαι, σὺ δ' ἐγὼ
κύντας ὁμῶ

ἔμωρ κατάρξω, τὸ πόδας
γρῶν ἄδωρ μίληθ'.

Ergo benigna veniat apparens dea,
Simulq; P cum Mystis, & ego hymnos ordiar
Solutum podagricis modulaturus melos.

Nec terga talis perstrepeunt
sonantibus,

Nec frustra crude pasci-
mur carnis boum.

Cum & vere florem tenuis
h vlnus germinat,

Et insidet ramis loquacula
merula, (gitur

Acuta tunc mystis sagitta fia
k Per membra, clam, latens,

o minima penetrans,
Pedem l genu, cauo: q; no-
dos ofitium,

Talio: q; coxarumque verte-
bra, femora,

Manus, scapulas, & brachia,
& imas artuum

Cavernulas, tumidasq; digi-
torum bases:

Omnia vorat, depasceitur,
m vrit, occupat,

n Inflammat, emollit, dea
donec iusserit

Augufere morbum, o esse
modam doloribus.

POD. Ergo vnus & ego,
nescius licet, fui

Dea sacrotæ numine tali per
(citus:

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

a *ὄρχαζες*.] *ὄρχαζα*, & *ὄρχαζουα*, rem diuinam facio; & *ἐὐὄρχαζα*, expio, & ad sacra suscipienda preparo. b Nilhil cruoris.] Aliquot sacrificia recenset. Verum de varijs & multiplicibus sacrificiorum Gentium ceremonijs, Lucianus in eo qui est, de sacrificijs, & Lilius Gregor, Girardus in *Synagmate* 17. Sanguinem autem ad aras fundi solium ostendit Virgil. vs, Sanguinis & sacri pateras. c Fundimus.] *Supina manu libamus*. Virg. 4. *Aen.*

— media inter cornua fundit.] Id autem fiebat in sacris superiorem. d Nec vlla seta.] Et illud notandum ex ceremoniarum instituto quod ait, Nec vlla seta de ceruice vellitur. Sacrificiis autem setas inter cornua victimæ manu excerpas, tanquam prima libamina in ignem mittebat. Id quod & Virgil. non ignorauit, cum cecinit in 6. *Aen.*

Et summis carpens media inter cornua setas,

Ignibus imponit— e Nec terga talis.]

Flagellatio seu verberatio, quam Aegyptij facere post sacrificium solui fuerant, ab Herodoto lib. 2. describitur. f Nec frustra crudæ.] Persæ sacrificabant in loco aliquo excelso, & mundo, coronatamq; hostiam mactabant. Cum verò magus, qui sacrificio præerat, membrarum carnes in singulos quosque diuisisset, abibant omnes, nulla deis parte relicta. Græci quoque & Hebræi holocaustum nonnunquam distribuabant vel epulabantur. g Vere.] Quo potissimum tempore podagrici mouentur dolores, ante diximus. Ver enim maximè excitat tales cruciatibus. h Ulmus.] Notissima ferè omnibus arbor, vitibus amica, de qua Plin. lib. 16. cap. 40. Col. l. 4. cap. 13. i Merula.] De huius avis natura Plinius lib. 10. cap. 29. Vide etiam *Relianum* & *Oppianum* de *Ancupio*. k Per membra.] Podagrici dolores in omnibus ferè corporis partibus fiunt. Sed proprie in articulis pedum primo, vnde nomen habent, tum etiam manuum, sed rariùs, quia locus arctior est, nec tantum laborat grauibus motibus, vt iunctura præter naturam dilatetur, atque sic infirmiores fiant. Fit & in omnibus ossibus, quæ inter se iuncta sunt, vt alberum sine altero moueri possit.

sine in $\epsilon\omega\alpha\epsilon\theta\epsilon\omega\delta$ septimi cum secundo osse carpi, & humeri cum cavitate scapulae: seu in $\alpha\epsilon\theta\epsilon\omega\delta$ superiorum osium pollicis, vel metacarpi, aut tarsi pedis, & $\epsilon\omega\alpha\epsilon\theta\epsilon\omega\delta$ $\nu\eta\sigma\tau\alpha\upsilon\sigma$ dicta, & $\epsilon\omega\omega\delta\upsilon\omega\delta\eta$ modo fit cum motu. Nam aliqua est, siue vi inser ossa pubis, & generaliter potius fit, dum inflammantur tendones, seu sint osium vincula, seu muscularum fines, quam causitates articularum, licet ab illis soleat ob latitudinem inchoare. Modò enim locus frigidus, & doloris capax, podagra simile accidit. Nonnunquam fit in tarso pedis & carpio & metacarpio & spina dorsi & faucibus ac denibus, in articulo pectoris cum iugulo in sterno. Non autem possunt tam celeriter finire dolores suos articuli, vi interiora membra, tum quia exangues, tum quia longius à corde & iecore positi: unde etiam que circa pectus podagra, & in spina dorsi, celeriter finiuntur, & in gutture, mandibulis, dentibus, quam que in manibus, & que in manibus, quam que in pedibus, l. Genu.] Si genu occupat, dicitur Gonagra ab Hippocrate. m. VIII.] Quia caecida, & sunt inflammationes. n. Inflammat.] Morbos podagricos inflammationes esse, ex Hippocratis aphorismo 47. sect. 6. liquet. o. Et esse modum doloribus.] Hippocr. 6. sect. aphor. 49: Quibuscunque podagrici morbi fuerint, hi sedata inflammatione, intra dies quadraginta reseruntur. Corn. Cels. de Medicina libro quarto, capite vigesimo quarto de Articularum doloribus: Vbi dolor & inflammatio se remiserunt, quod intra dies quadraginta fit. p. Cum mytilis.] Myfteriorum peritis.

CHORVS.

Dimetri.

Xo. $\sigma\iota\gamma\alpha\ \mu\upsilon\theta\ \alpha\upsilon\theta\alpha\epsilon\tau\ \eta\omega\iota\ \nu\lambda\omega\tau\alpha$
 $\mu\epsilon\theta\ \epsilon\iota\sigma\omega,$
 $\eta\ \omega\alpha\epsilon\ \pi\omicron\delta\alpha\gamma\alpha\gamma\epsilon\omega\ \delta\upsilon\sigma\chi\epsilon\mu\alpha\tau\omega.$
 $\iota\delta\epsilon,\ \eta\epsilon\ \delta\upsilon\mu\epsilon\lambda\alpha\varsigma\ \kappa\lambda\iota\nu\omicron\chi\alpha\rho\iota\varsigma$
 $\beta\alpha\upsilon\iota\delta\ \delta\omicron\alpha\iota\mu\omega\pi,\ \sigma\chi\iota\mu\omega\pi\omega\iota\ \beta\alpha\epsilon$
 $\sigma\iota\pi\ \sigma\upsilon\epsilon\lambda\omicron\sigma\mu\epsilon\tau\eta.$

Tranquilliter igitur & sine
 Venis sit ather, quilibet
 Laudes canat podagricus.
 aa En strata diligens dea,
 Suas ad aras aduenit
 bb Baculo gradū suffulciet.
 Salue

χαίροις μακάρων πολυπρα-	Salve Deum mitissima,
τάτη,	(hois,
καὶ σοῖς πρὸ πόλοισ ἴλασθ' ἴλ.	Tuo:q̄ benigna respice
ἕμωσι φαεινῶ' ἡοίης δὲ πό-	Latante lumine famulos,
νοισ ἡύσιρ ἄκῆσιν,	Huiusq̄ veris tempore
ταῖς δ' ἠαρωῶσι ὄρας.	Paulum dolores mitiga.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

a a EN firata.] In epigrammate incerti aut horis penultimo lib. 2. epig. Græcorum, ἐκδοτικῶσι ποτὶ ἀσεινῶν ἑστῆ, aut eius ambulando insistentis, aut virmque sustinentibus pendens. *b b* Baculo gradum suffulciens.] Et hoc est, quod idem incertus poeta eandem ὁ πλοφορεῖν nosse dicit: id est, arma ferre, siue baculos quibus sustentatur.

PODAGRA.

Trimetri Iambici.

Πο. τίς πῶ ἀνίκητόν μιν δε-	Quis est hominum, cui non
σποτῖν πόσων,	ego in superabilis
οὐκ οἶδε ποδάγραν τῶν ἐπι-	Regina morborum Podag-
χθονὸς βροτῶν;	gra nota sim?
ὣν ἔτε λιθάνων ἀτμῶν ἰξιδά-	A Quam nulla ihera, nulla
σκετα,	fumigatio,
ἔτε χυθῆρ ἁμα βωμίοις παρ'	B Nec susus apud aras cru-
ἐμπύροις,	or aut donaria
οὐ παὸς ὄλθε πικρὴ μὲν ἀσ-	Suspensa templis diuinitum
γάμασιρ.	placabilem
ὣν ἔτε Παιὰν φαρμάκοις νι-	Reddunt: nec ipse vincere
τῶν ὄσφ,	summum omnium
πάντων ἰατρὸς τῶν ἐν ἑρανῶ	C Pean deorum medicus
θειῶν,	D arte sua potest,
οὐ παὸς ὁ Φοῖβος πολυμαθῆς,	Apollinisve filius Aescula-
Ἀσκληπιός.	pius.

XXX 3

Ex

ἐξ οὗ ἦν ἰφύμ πρῶτον ἀνθρώ-
 ποις γένος,
 ὧλμοσι πάντων τῶν ἐν ἰσθα-
 λῆν ὄντων,
 ἑνὸν τὸν αἰ φαρμάκων τε-
 χνήματα.
 ἄλλο ὅ ἦν ἀπὸ τῶν ἐμείωται,
 ῥάστα τεχνῶ.
 πρὶς οὖν ἀρ νόσῳσσι καὶ σί-
 λινα μοι,
 καὶ φύμα θειδάκων καὶ νο-
 μάκων ἀνθρώπων,
 ἄλλοι πράσιον, οἱ δὲ ποταμο-
 γάτορα.
 ἄλλοι λιβάδας πρὶς οὖν, ἄλλοι
 σύμφυτον.
 ἄλλοι φανὸς φέρουσι τοὺς ἐκ
 τελευτῶν,
 παφυλῆρον ἠπὸν, οἱ δὲ φύ-
 λα Περσικῶν.
 ὑρσύναιον, μινύνα, βο-
 βός, σίδια,
 ψύδιον, λιβανον, ῥίζαν ἰμ-
 βόρ, νίτρον,
 ἔλλιν μὲν οἴνου, γυρίνω,
 κοκαμφανόν.
 ἑνὸν παρὶς οὖν λικίδια, γυρί-
 κρινθίνω.
 ἑρῶμυθς ἀπὸ φύμα, γυ-
 ψον ἐκ γάρου.

Et si panis hordeaceus, atq; brassica
 Crude folia, § gypsus gari liquaminis.

Ex quo siquidem mortalium
 fuit genus,
 Omnes meas retundere vi-
 res gestiunt,
 Omnemq; turbant pharma-
 corum industriam.
 Alius enim in me aliam ten-
 tat solertiam,
 B Plantaginem terunt, F a-
 pyq; femina,
 G Foliaq; lactucarum, G a-
 greste B replion,
 Et marrubium, amnico-
 lamq; K potamogetona.
 Alij L Onidas terunt, alijs
 M symphyton.
 N Lentem aliq; de stercore le-
 ctos illinunt.
 Hoc O coctia passinaca, fca-
 liaq; persica,
 P Hyscyamus, Q papauer,
 R bulbi iuuant,
 S Cortexq; pomi punici, ma-
 licorium,
 Et T psyllion v thus, X elles-
 bori radix, Y nitrum,
 Et mixta vino Z telis, G
 a collamphacos,
 B Et gyrene, simulq; y galla
 eupresina,

αυράθους ὀρείας ἀγός, ἀν-
θράπη κόπρο,
ἀλουργα κνάμων, ἀνθ^θ Αἰθί-
νιδε.

ἔψοι φρούς, μυγαλάς, σαύ-
ρας, γαλάς,
βαράχης, ὑάινας, παραλά-
φους, ἀλώπεκας.

πόδιον μεταπορ ὑπεράρῳ
βροδῖς,
τίς ἐξ ἰχυμὸς, ποῖν οὐ δέξ-
φρ δάκρυ;

ἴσων ἀπάντων ὄσα, νεύρα,
ἀέρματα,

εἰαρ, αἶμα, μυελός, ὄρ^θ, ἀ-
πόπατ^θ, γάλα;

πίνοισιν οἱ μὲν τὸ δῆ τισά-
ρων ἀν^θ,

οἱ δὲ τὸ δι ὀκτώ, τὸ δὲ δι ἐπὶ
πλέουον.

ἀν^θ δὲ, πίνων τὴν ἰέρην,
καθαίρειται,

ἀν^θ ἐπ' αἰθῆρας ἐπιθῶν
ἰμπαίεται.

Ιουδαῖ^θ ἔτροπον μωρόν ἐξέ-
δα λαβόν.

ὁ δὲ θεραπεῖαν ἔλαβε παρὰ τ'
κράνυς.

ἐγὼ

Z Iudeus excantat fatuum nactus alium.

Rursus alius H à fonte remedium petit,

Et u stercora sylvestris ca-
pra, θ simus hominis,
i Farina fabarū, x flos quo-
que lapidis Asii.

Alij tubetas, quibz vocantur
μ aranci

Mures, u lacertas atqz mus-
stelas coquunt,

o Ranas, u bycenas, q trage-
laphos, α vulpeculas.

x Cuius metalli non pericula
sumpta sunt?

Quis non probatas v humor
est mortalibus?

Aut cuius inexplorata la-
chryma est arborum?

Animalium omnium ossa,
nerui, tergora,

q Adeps, x cruor, ψ medul-
la, ω lotium, A merda,

z lac.

Γ Bibunt alij numero qua-
terno pharmacum,

Alij per octo, perqz septem
plurimi.

Δ Alius bibens sacram, re-
purgari studet,

Aut B carminibus animum
adhibens illuditur.

ἐγὼ δὲ τότοις πάσι οὐκ ἔλαμ
 λίζω,
 καὶ τοῖς ποῖοσι ταῦτα, καὶ πα-
 ρῶσί με
 εἴθε ἀπαύξην μάλλον ὄργη
 πώτερα,
 τοῖς δὲ φροῦσαι μηδὲν ἀντίξην
 ἔμοι,
 ἥπιον ἔχω νόον, ἀμφὺς τε γιν-
 νομαι.
 ὃ γὰρ μεταλαβὼν τῶν ἐμῶν
 μυστηρίων,
 πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνομήν ἄν-
 δάσκεται,
 τίρπον ἀπαντας, ἀπραπίδης
 λίγων λόγους.
 πάσι δὲ ὁράται μετὰ γέλω-
 τος καὶ κρότου.
 ἔτι ἐπὶ δευρὰ φερόμεν ὁ βα-
 σάσις.
 Ἄτις γὰρ, (ὡς ἔπειρ Ὀμηρὸς,
 ἢ δὲ ἔμ' ἐγὼ),
 βάλυσσ' ἐν' ἀνδρῶν κρέατα, καὶ
 βάσας ποδῶν
 ἐπαλὰς ἔχουσα, παρὰ δὲ τοῖς
 ποδοῖς βυνοῦν,
 ποδάγρα καλῶμαι, γιγνομένη
 ἐν ποδῶν ἄγρα.

ἀπ'

Quoniam pedum captura sum, ποδῶν ἄγρα.

Sed omnibus illis ὁ nil nisi
 plorare impero:

Et sic facientibus vel I irri-
 tantibus

Occurrere soleo magis ira-
 cundior.

Qui vero contra me nihil
 eius cogitant,

Illis facilem ὁ irascibilem
 me praebeo.

Nam qui meis communicat
 mysterijs,

Primum quidem statim bo-
 na verba dicere

Docetur, oblectareq; salibus
 ὁ iocis

Dicitisq; facietis se salutantes
 solet.

Deinde cum gestatus intrat
 balnea,

Fit ridiculus, fit ὁ voluptas
 omnibus.

K Aten enim quam dixit Flo-
 merus, illa sum

Ego, per hominum capita
 molliter ambulans,

Plantas pedum teneras hā-
 bens: veruntamen

Pleriq; me mortalium Ἄπο-
 dagram vocant,

Sed

ἀπὸ τῶν μύστων πάντων ὀρθίων Sed agite Mysta, qui mea co-
 ἱμῶν, lius sacra,
 γυραίρεθ' ὕμνοις τῶν ἀνικη- Celebrate laudibus insupe-
 τῶν θεῶν, rabilem deam.

GILBERTI COGNATI.
 ANNOTATIONES.

A NULLA thura, nulla fumigatio.] *Thuris* suffitus confortat cerebrum, & ideo commodus apud medicos eius usus, in reprimenda humorum fluxione, & cerebro robore adijciendo, ac quod in eo continetur exiccando. Sed frustra omnis conatus. Vnde ingeniosus Poëta lib. 1. de Ponto, eleg. 4:

Solue te podosam nescit medicina podagram.

Plutarchus in comment. ἀπὸ τῶν ὀρθίων refert huiusmodi sententiam cui vulgo iactatam: οὐτε ποδάγρας ἀπαλλάττει καλῆτις. Nec podagra liberat calceolus. *Plinius* ait, non esse incurabilem. Nam in multis spontè desinit, & in plurib. curatur. Vide remedia lib. 20. cap. 11. Podagræ curatio etiam est à *Cardano* descripta in lib. de Dentibus. B Nec fusus apud aras eruo.] *Victima*, hostia. C *Pæan* deorū medicus.] *Virgines vestales* inquit *Macrob.* ita indignant *Apollinem*. *Apollo* medice, *Apollo* Pæan. Idem *Lucianus* in dialoگو Iouis, *Aesculapij* & *Herculis*: ne ipse quidem Pæan curaverit te. D *Arte* sua.] Sunt qui scribunt inuentam fuisse medicinam ab *Apolline*, inter quos *Ouid.* lib. 1. *Metam.*

Inuentum medicina meum est, opifexq; per orbem
 Dicor, & herbarum subiecta potentia nobis.

Iouis autem filius *Apollo* censetur; huius verò *Aesculapius*: Ipsa nimirū *Theoretice*, quæ intellectum illuminat, *Apollo* est, *Aesculapius* ars ipsa. vnde *Maro* in fine lib. 7. *Aeneid*

Tum pater omnipotens aliquē indignatus ab vni-
 Mortalem infernis ad lumina surgere vitæ, (bris
 Ipse repertorem medicinæ talis & artis

Fulmine phœbigenam Stygias detrusit ad vndas.

Arigitur *Aesculapio* attributa, per quā bona comparatur valendo, vposè quæ in *Therapeutice*. 1. medendi arte & curatio-

ne ipsa versetur. Dicitur Peonia manus. E Plantaginem tenuerunt.] *Ἀγρόλιος* Græcis, *Plantago* Latinis nominatur, cuius folia (ut ait Plin.) podagras refrigerant, & in primo imperu rubentis podagræ, hoc est, calidæ, conueniunt. L. Apul. de Virtutib. herbar. Ad podagram, inquit, & omnem nervorum dolorem & tumorem herba plantaginis folia contusa cū sale, & impoſita, optime facere certum eſt. Celebrauit & Themiso medicus plantaginem tanquam inuictor volumine de ea edito. F. Apij radix. L. Apul. de virtutib. herb. Petroselinon, Latinis apium sylvaticum trinum & impoſitū, nervorum dolorem ſedat. & Lactucarum folia.] *Ἠέδωξ* Græcè, Latinè lactuca. Si enim ex bilioſa fluxione ſit podagra aut arthritiſ, herba admoventur, que inſrigidandi & aſtringendi vim habent per ſe lenigare præſertim virides, veluti ſunt: plantago, lactuca, portulaca, polygonon, & reliqua huiusmodi. Hæc enim dolores, qui acceſſibus ſunt, abundè lenire poſſunt. Adhuc etiam magis ſi pauca farinæ hordeaceæ, vel unū ex prædictis, vel duo amifceas, & ne ſicceſcat medicamentum, utile eſt etiā roſaceum cataplaſmati adijcere. Frigida autem cataplaſmata adnoventur, niſi ſentire que crebrius, & nunc hæc, nunc mica panis poſca imbutæ adhibeatur, vel hordeæ ea farina cum roſaceo accommodetur, ut Pauluſiſum eſt. H. Peplion.] *Ἀποόχνη πορῦλα* ſine ἀγρία portulaca ſylueſtris ſine agreſtis. Hippocrati πεταλιον, Dio coridi πεταλις, Plin. lib. 20. cap. 20. Portulaca quam peplion vocant, non multum ſcitina eſt. Natiuitur non multū abſimile a peplo. Eius ſemen tantum vile eſt, & idem cum Tithymaliſ habet temperamentum. Quantum autem peplion a peplo differat, Cardanus in libro 4. de Ratione vitæ in acuis docet. Ruelius Peplion eandem eſſe herbam cum ea, quam officina hodie Eſulam rotundam vocant, putat. Vide Plin. lib. 27. cap. 22. I. Martubium.] *Ἠέλιος* Græcis & officinis, Marrubium Latinis. Plinius ſcribit nervorum contractionibus eſſe ſalutare, cuius ſuccus articulis minuendæ que bili cum melle prodeſt. K. Potamogeton.] *ποταμογέρον* Græcis & Latinis, quaſi ſumminibus vicina dicta eſt, ſiquidem in aquoſis & paluſtribus locis naſcitur, hinc Ioanni Sinapio interpreti amnicola dicitur.

& vulgo fontinalis, siue fontalis. Sunt qui tintinabulum ter-
 re dicunt. Folio est betæ, ac plantaginis aquatica. Refert quo-
 que folium Indum vocatum officinis. Refrigerat, adstringit &
 exsiccat similiter polygono. Plinius lib. 26. cap. 8. scribit vsu-
 esse in folijs ac vitijs curvibus vitem. De ea Dioscorides libr. 1.
 cap. 102. L Κουιδας.] *Κουιδας* frutex & genus herba, de
 qua Dioscorides lib. 4. cap. 173. Huius semen dicitur *κνιδιον*
κνιδιον, granum cnidium, unde conficitur *κνιδιον* oleum, de quo
 Plinius libro 23. capite 4. Idem de ipsa her-
 ba libro 21. cap. 16. Hallucinantur plurimum Pharmacopoi,
 qui pro eo viuunt Daphnoidis semine, vt monuit Fuchsius lib.
 1. de Composit. medic. M. Συμφυτον.] *μεγαλη* *αδδα*, *lymphy-*
ton alterum, consolida maior, alium, solidago. Maior verò di-
 citur alterius minoris & *αεγαλυ* respectu. Nomen illis apud
 Græcos Latinosque egregia constringendi vis fuit. Vtrumque
 coxendicis dolori prodest. N. Lentis.] *Φακός* *δ* *επι* *των* *τελ-*
μητων, lens palustris siue aquatica: est autem muscus lentici-
 la similis, qui in aquis præcipue stagnantibus reperitur. De cuius
 vi Galenus lib. 8. de facultate simpl. medic. ita dixit: Humida
 frigidaque, temperaturæ exiit. vringue ex secundo ordine. De-
 cocta cum polenta, & illis podagram lenit, vt inquit Dioscor.
 lib. 4. cap. 89. Plinius quoque scribit, podagris cum polenta im-
 poni. O. Cocta pastinaca.] *Σταφυλις* Græcè, Pastinaca
 Latine dicitur, cuius radicè decoctam in vino prodesse podagris,
 quæ sine tumore sunt, inquit Celsus. Tam purpurea, quæ ca-
 rotam vocant, quæ lutea calescit & abstergit. Agrestis ad me-
 dicina naturam propius accedit. P. Hyoscyamus.] *ὕοσχυα-*
μος Græcis, Apollinaris Latinis. Confert podagris, inquit Dio-
 scor. Miscetur vtiliter & alijs cataplasmatibus dolore leuanti. Fo-
 lia omnibus medicamentis dolorem sedantibus per se, & cum polo-
 ta mixta vtiliter illinuntur. Q. Papauer.] Latine, *μηχανη*
μοσχο Græcè, podagris illinuntur cum lacte mulierum & croco, inquit
 Diosc. & Plinius: vbi autem adeo magnus dolor viget, vt podagri-
 cus cum ferre nequeat, eis que torpore inducitur, medicamentis vici-
 dum est, quantum eorum liberalior vsus & frequens cauendus sit.
 In huc itaque vsus hyoscyami seu mandragoræ, papaueris & ci-
 ceree folia adhibentur, vel eadem comissa, ac leuigata cum omo-

rum luteis ac rosaceo permixta accommodentur. Galenus 10. de Compos. med. secundum locos, hoc medicamentum ex Asclepiade cōmēdavit: Succī papaveris drach. ij. croci drach. β. cū lacte mellebri, aut bubulo, aut caprillo trito, ac adiecto pane interno diligēter leuigato, vt molle cataplasma fiat, & rosaceo admodum molito. D. lore sedato, partes resouenda erūt calefaciensib. medicamentis. R. Bulbi.] βόλις & ἄγελος, siue cepa syluestris ad articularum dolores conducit, inquit Dioscor. podagris cū melle & per se prodest. S. Cortex mali punici.] Græcè ποῖον vel ποία, Latine pomum Punicum, malum granatū: cuius putamen siue cortex cīdior dicitur, nobis verò malicorium. Flores porrò eius Cytin dīcuntur. Similem vim habent acini, cīdū & cytini, hoc est, astringentes sunt, & exiccantes. Ex mali Punici corticibus, rhu. & semperuiuo, vino probè decoctis accuratèq; leuigatis, ac cum farina hordei mixtis medicamentum commendat Alexan. in podagra ex sanguinis copia excitata. T. Ψύδιον.] Græcis & in officinis dicitur, Latine pulicaris, de cuius temperamento Gal. lib. 8. de Facult. simpl. medic. ita dixit: Ψύδιον semen habet admodum vile, ex secundo refrigerantium ordine, in desiccando verò & humectando, medium quodammodo est, & symmetriū. Dioscorides. Ψis Ψύδιον refrigeratoria. Cum rosaceo aceto, aut aqua illiūm, articularum doloribus prodest. Plinius, vis ad refrigerandum ingens. Semen in vsu. Omnibus articularum morbis salutare est: huius semen madefactum in aqua, admixtus in heminam seminis duobus resina colophonie cochlearibus, thuris vno. At si semen psyllij in aqua feruenti maceretur, & diligenter subigatur, viscosumq; fiat, & hordeaceæ farinae permisceatur, mirabiliter podagricos dolores mitigabit, feruorem & ardorem doloris extinguet, & affecta loca ad temperiem bonam reducet, vt liquet ex Alexandro, Aetio & Paulo. V. Thus.] Græcis Νέκταρ, Officinis olibanum dicitur. Est autem lachryma ex sue arboris Arabicae atque Aegypti cortice emanans, Libanotus quoq; vocata. Dioscor. lib. 1. cap. 70. in Arabia, quæ idē thurifera appellatur, gigni tradit, in qua Sabæi, propter thuris fertilitatem clarissimi olim habitū sumi, vt ex fontibus poetarum, cūm Græcorum, cū Latinorū, nimirum Homero atq; Virgilio, demonstrari potest. De thume Ga-

lenus in emplasticis medicamentis, Methodi 5. Nos in initio huius aëlis recensuimus, velut ingredientibus alijs, quæ hic ad memoriam reuocari velim. X Ellebori radix.] Huius duo sunt genera. ἰνδικόν & λευκόν, albus, & ἰνδικός, niger, melampodium. Utrumq; Latine verarum satis notum, sed sola radice, quæ in vsu medico frequenter venit. Prodest articulorum doloribus correptis & resolujs, podagricis & ischiadicis, inquit Plinius. Y Nitrum] Græcorum nitrum, albū antiquis frequens fuit, & rei medicæ vtile. natium & factitium, sicut authoribus Dioscoride lib. 5. cap. 78. & Plin. lib. 31. cap. 10. ostenditur, A sale nitro nostro non multum differt. Z Telus.] ἴνδus. 1. sanguis. Plinius & Varro testantur hanc frugem siliciam & siliculam Romanos magis, quàm sangrecum appellasse. Columella eam simpliciter siliquam dicit ait. Plinius lib. 24. cap. 8. eius recenset vtilitates in medicina, dicit quæ mideri podagra, chiragra, articulisq;. Si ex pituita solo humore sit podagra, & dolor vehemens ortus fuerit, cataplasmate mitigante vii oportet, quale est ex farina sanguis græci ex aqua mulsa, aut vino tenui decocto, modico oleo nardino adiecto, & Κομμάφωρος.] dictio composita, ex κόμμα i. gluten siue glutinum, qua dictione Latini tantum viuunt in eius compositis Et φωρος. i. lens. Hinc Phacinus panis & Phacossus demon. Sunt glutini multa genera, quæ in medicina locum habent, & quædam ex farina parantur. Farina autem tot sunt genera & tam diuersa, quot & quàm varia semina sunt, vnde conficiuntur. β Et gyrine.] Gyrini informes dicuntur ranarum paruis, quod scribit Theon 1. ἐδάπλασσε ἰσχυρὰς, & ἄπολα, quando vsarum more parians ranae. Hinc in prognosticis Aratus:

Αὐτόθεν ἐξ ὕδατος πατέρες βοῶσι γυρίων. id est,

Inde gyrinorum clamant per stagna patentes.

Itidem Aristoph. citante Suida: οἱ οὖν πατέρες βοῶσι γυρίων. i. Quemadmodum patres clamant gyrinorum. Plin. lib. 9. cap. 51: Parant, inquit, rana minimas carnes nigras, quas γυρίους vocant, oculis tantum & cauda insignes, &c. Sic autem dicuntur à figura corporis in gyrum orbiculari, quò sit ut mira celeritate se quò velint voluant, versentq;: quemadmodum testatur Hesychius, & quisquis is suis, qui scripsit Etymologicon Græcarum dictionum.

dictionum. Porrò cum rana tribuitur loquacitas, que stoliditas
 is solet esse comes. minimè mentis esse oportet gyvini, quos vit
 deprehendat esse animal, nisi mouerentur. vnde apud Platonem
 in Theæt. proverbia signa: vñdè peritior βαρύτερα γυβίνω. i.
 Nihilò rana gyvina prudentior. γ. Galla cupressina.] Eam
 multa arborea produciunt, sed præstantissimæ dñs quercus, que
 etiam glandes produciunt, item & visci. Ex Syria præcipuè affe-
 ritur, p. rusa, rotunda, perforata, atramento scriptorio conficiendo
 aptissima. Habetur Ancone in Italia, & Castello albo in Hispa-
 niâ. De ea Diosc. lib. 1. cap. 123 Gal. lib. 7. de Facul. simpl. med.
 Græcè κρηξ dicitur. α. Panis hordeaceus.] κρηξ, hordeū
 ex eo panis, polenta, quam Græci ἀρτύρον nominant, & pisana
 medicamenta veterib. vñtissimæ, conficiuntur. Farina hordea-
 cea cū siccò in misca aquâ decocta, inflammationes discutit. Po-
 dagricis inflammationib. cum cotoneis aut aceto prodest. γέφυρ,
 Dioscoridi est farinæ pollen. i. slos, è verbo polleo. γ. hordei suæ
 tritici porro præstantissima sit. Marcellus Dioscoridis interpre-
 dicit, pollinem esse tenuissimū puluerē subtilioremq; farinæ par-
 tem, qualis circa molas plerunq; , & loca in quib. panis pinfitur
 parietib. harenæ inuenitur. s. Brassicæ crudæ folia.]
 κρησίν η̄ν, κρησίν, Brassica sativa vulgo caulis, cuius sunt aliquot
 genera. Sñt vñt minuiorib. caulibus, & tenuioribus folijs, flore
 luteo, Galli Chaux rouges dicunt, Dioscor. Brassicæ succus
 cū scorigerici farina podagricis & articulorum doloribus corre-
 ptis illius prodest. Brassicæ folia per se aut cū polenta trita om-
 nibus inflammationib. conferunt. Plinius: Podagra aut mor-
 bisq; aricularijs illinitur, cū ruta, coriandri & salis mica, hor-
 dei farina. Aqua quoq; eius decocta nervos articulosq; mirè iu-
 nat. Scribit insuper à podagra liberari edendo brassicam, deco-
 ctâ q; ius bibendo. Quidam eius succū ex aceto, vel cū fenogra-
 cō articulis, podagrisq; imponunt. Ad coxendicium dolores cū a-
 cidie perueniſto. Plura de brassicâ vivib. vide apud Casonem de
 Rustica, cap. 157. L. Apuleius de Virg. herb. H. rba brassi-
 cæ sativæ folia cum axungia veterè pisata, & commixta quasi
 malagma induciuntur linicolo grosso, aut in alusa, & imponuntur
 podagræ. Quid si vetustissimus dolor fuerit, sed magis efficator
 erit. Cinis crematæ radicis brassicæ, eiusq; coliculis cum axun-
 gia bl.

eo iuuantur. Hic *lopis* idem videtur esse qui & *Sarcophagus*, de quo *Plin. lib. 26. cap. 17.* & *lib. 2. cap. 96. Cels. lib. 4. cap. 71.* in cura *podagræ*. *Aetius lib. 7. cap. 39.* *Oribas. synops. lib. 2. cap. Cardan. lib. 5. de Variet. rer. 7. Rubetas.*] $\varphi\epsilon\upsilon\beta\acute{o}\varsigma$ ἢ $\beta\acute{\alpha}\tau\epsilon\alpha$ $\chi\theta\epsilon\lambda\epsilon\sigma$ $\kappa\acute{\alpha}\phi\theta$, i. *Rubeta rana palustris muia*, quam quidam *busonē* vocat. Terrestris nocetior, magisq; *lithifera* est, q̄ *palustris*. *Acopon* ex *rubetis* ad *podagricos*, *arthriticos*, *ischiacicos* describitur apud *Aet. lib. 12. c. 44.* *Plin. & Marcell. animi*, *podagris* prodesse tana *rubeta* exuste cinis. μ *Aranei* mures.] $\mu\upsilon\upsilon\alpha\lambda\eta$ compositū est vocabulum ex $\mu\upsilon\upsilon\delta$ ἢ $\gamma\alpha\lambda\eta\varsigma$. i. ex *muere* & *mustela*. Dicitur & $\mu\upsilon\upsilon\alpha\lambda\eta$, vt hic. De eo *Aet. libr. 13. cap. 14.* colore similis *mustele* est, magnitudine autem *muris*, 10 oblongū habet, caudam exiguā, dentes tenues. ν *Lacertas*.] $\Sigma\acute{\alpha}\upsilon\phi\theta$ ἢ $\sigma\acute{\alpha}\upsilon\phi\alpha$ in vsu medico habetur etiā, vt docti norit medici, chirurgicive. *Ischiadicis* prodesse dicit *Plin. lacertam* vividem in cibo, ablatis pedibus, in *ranis* & *capite*. ξ *Mustelas* coquunt.] De ea legit *Gal. lib. 11. de Facult. simpl. med. vbi musteliam*, pro *podagricis* & *arthriticis* nunq̄ cōbussisse fatetur, de qua quidam iradiderūt, cinerem eius aceto illitis *podagricos* iuuare, & *arthriticos*, quippe cui insit vis discutiendi. *Diosc. lib. 2. cap. 24.* Cremata in *sictili* *podagricis* confert, cinere ex aceto illito $\gamma\alpha\lambda\eta$ $\nu\theta\eta$ $\mu\upsilon\upsilon\alpha\lambda\eta$ & *mustela* vulgaris. *Mustela* rivea *combustæ* cinis cum oleo rosaceo & aceto *penna* illius, *podagricis* prodest. *Marcell. & Plin. qui addit, vel si cera & rosaceum admisceatur.* *Mustela* sanguis cum *plantagine* illius, *podagras* lenit, *Plinius*. *Nervos contractos* remollit, & *articulorum* dolorem soluit, *Isidorus*. o *Ranas*.] $\beta\acute{\alpha}\tau\epsilon\alpha$ $\chi\theta$, notissimū animal, cuius species sunt plures. Oleo de *ranis* multi vivunt in *podagra*. *Piin. & Georg. Pistor. π Hyænas*.] *Hyæna* habetur in *Asiæ* corpore nō minore q̄ *lupus* est, cuius caro coacta cū oleo iuuat *podagricos* & *inuncturari* dolores ex *frigidityate*. Cocta cū aqua, cui infuset in folio seu *cupa* *podagricus* & *arthriticus*, plurimū prodest. *Rasis & Albert. Vituli marini*, aut quod melius est, *hyæne* pelle facta *calciamēta*, si q̄s in quotidiano vsu habuerit, efficaciter *podagræ* morbo carebit. *Marcell. Hyæne* felicum lapido *Asio* prodest *podagris*. ϵ $\tau\epsilon\alpha$ $\gamma\acute{\alpha}\lambda\alpha$ $\phi\theta$.] *Animal* hirco & ceruo simile, nascitur in *Arabia*. *Diod. lib. 3. ab Aristotele* dicitur

Hippela-

Hippelaphus. o Vulpeculas.] ἀλώπεξ & pulmo in vsu quotidiano est medico, quū ex eo Loch officina contra pectoris vitia paratiū habeant. Plinius: Podagrīs vulpes decocta prodest. Oleum vulpis discoctū & vile est arthriticis & podagricis, inquit Haly, & Rasis. Est etiam vnguentum vulpiniū apud Nicolaum Myrepsum admodū vile ad podagricos & arthriticos dolores.

† Cuius Metallī.] Non solum ab ipsis fodinis metallica & fossilia medicamenta habentur sed etiā à fornacibus, vbi Metallā funduntur. Nam ibi & diphrygē & pompholygem, & Spodiū & cadmiā, & argenti spumā, & alia nonnulla habentur.

o Humor, lachryma.] Succī in medicina admodū necessarii sunt, & non solum ab herbis eliciuntur, sed etiā à radicibus, vti Cyrenaicis, & glycyrrhizæ. Ac fructibus malorū punicorum, citrinorū, limonū, ex myrti baccis, inglandibus, moris, pyxacanthæ, tiquifri baccis, & acacia. Item omphacii. De his vide Galenum lib. 6. de Medic. compos. secundū locos. Adhuc habentur varia liquorū genera, quæ quamplurimis ex plantis distillant ac defluunt, quorū alij gummi, alij resina, alij lachrymæ vocantur. In gummi genere sunt opoponax, laser, ammoniacū, sagapenum, euphorbium, galbanum battianum, myrrha, thus, opopalsimum, sarcocolla, styrax, & id genus alia. In resinatū verò census sunt: Therebinthina, lentiscina, strobilina, pinea, picea, larigna, & abiegna. In lachrymarum denique numero sunt lac, quod ex papaverū vasculis excipitur, propriè opium appellatū, scammoniū, quod ex thapsia fluit, tithymalorum omnium lac, cancamum, tragacantha lachryma, quiq; defluit ex vitibus liquor, ex pruno, amygdalo & ceraso. Manna cœlestis est quidā ros sine liquor suavis, qui ex aëre veniens sublucanis temporibus, arborū ramis, & frondibus, herbis lapidebus, & solo interdū inuenitur herere, qui breui tēporis curriculo coalescens, grumosus in gummi morem efficitur φ Adeps.] ζεῶν. De adipibus, seu & pinguedinibus, quæ in medicum vsum veniunt, copiosè & abundanter locuti sunt Dioscorides lib. 2. cap. 69. & Galenus. Vitimur autem pinguibus pro leniendis, ac sedandis doloribus, emolliendisq; tumoribus. X Cruor.] Αἷμα de sanguine Galenus statim in initio libri 10. de Simplicium medic. faculte. Diosc. lib. 2. cap. 70. ψ Medulla.] μευλόσ. De medullis nihil quicquam

¶ Bibunt alij numero quaterno Pharmacum, &c.]
 Arboris decocta intelligere, quæ pluribus assumuntur dosibus appetente diluculo: invidiam etiam vesperi, præsertim ubi frequentem exhibitionem egrotanti nullam asserre molestiam, aut eandem morbum ipsum requirere, compertum habemus. Dosis est pondere trium, quatuor, plurium aut pauciorum vna clarum, pro morbi aut egrotantis ratione: & dicitur à Græco διδράς, quod est, dare. Hac voce nos vitumur proportionè simplicium medicamentorum. Decoctorum autem varia sunt genera, quædam enim ad concoquendos tantum, & alterandos humores vsurpantur, quædam verò non tantum in hoc vsu concoquant & alterent, sed & ut simul purgent, aliosq; multos effectus in diversis partibus corporis præstent adhibentur, & magistratia dicuntur siue mixta. i. simul concoquentia, & purgantia. Sunt etiam nonnulla quæ prinatim purgantia vocantur uero decocta. Parantur autem maximè è stirpium radicibus, folijs, floribus, surculis, fructibus, seminibus, corticibus, & lignis, & ex aqua iuxta quantitatis coquantur, donec tertia pars, aut dimidium absumatur. Decocta exprimuntur & colo transfunduntur, & mox seu inutilia abijciuntur. Ligor saccharo aut melle dulcere datur, idemq; cui albo purificatur, & quibusdam odoramentis suavius fit. Exiunt aliquot exempla decoctorum, concoquentium, alterantium, mixtorum & magistratium apud Meisic & Leonhartum Fuchsum de Compositione medicamentorum lib. 3. Sunt autè Græcorum medicis duo protrita potionis vocabula, nèpe δειγμα. i. elixir, decoctum, à Græco verbo δειξω, quod est, deferuesco. de quo Dioscor. li. 2. c. 185. Et ἀπὸ πρῶτου. i. delitum aut infusum. Est autè dilutum, aqua vinum, aut alius humor, in quo herbe, aut radices vel aromata maderint, quibus exoptis relicta coram ut in aqua vel vino, id proprie dilutum vel infusione dixerit Evacuaciones autem leniuas & moderatas siue per sedè factas, siue per vomitum, veteres οὐρεσιονες vel οὐρεσιονες siue οὐρεσιονες vocant. Galen. in lib. 2. Hippoc. de artic. Hinc οὐρεσιονες. i. purgare decocto & potione. Herodotus οὐρεσιονες, purgant se. Δ Alius bibens sacram.] isq; ita nominarunt Græci, quasi sacrâ ab operibus & facultatibus suis diuinis & mirabilibus, aut certè quasi magnâ. Magna itaq; est, propter

propter excellentes suas facultates. Idē picra, vt hodie etiā vocabatur. i. amara, ob aloēn, quæ mirificè amara est, & magis copia eius compositionē ingreditur. Extant eius confectionis diuersæ compositiones, quæ ab autoribus serē nomina traxerunt, scilicet Ruffini, Galeni, Hermetis, Constantinii, Abbatis, Hieralogadij, &c. E Carminibus.] Incantationibus. Virg. Eclog. 8.

Carmina vel cœ o possunt deducere lunam.

Carminibus Circe socios mutauit Vlyssi:

Frigidus in pratis cantando rumpitur anguis.

Irrepsit hoc incantationis & maleficij genus in medicinam, habitūq; olim & adhuc hodie habet, suæ artis, sub medicinæ prætextu suos p̄fessores, quos Plato lib. de Rep. 2. Agyrus, ariolos & vates nominat, qui ante diuitiū ianuas stipē petunt, oppidatim quæstus causa oberrabāt, & diuina quadā virtute, carminibus & sacrificiorum mysterijs se morbos infligere, instillat quosq; curare: & si quid sceleris à diuitibus, aut eorū proavis esset commissum, in magica sacrificiorū celebritate suffimentorumq; odore expiare, eorumq; inimico, iam sortes, quam innocē. exēns. dicit, id est, carminibus obledere posse gloriabantur. Quos non tantūm arguē, sed pietē sanctē diuinus Hippocrates in libello de Sacro morbo siue comitiali ita redarguit, & impietatis accusat. Qui, inquit, iustitiam & iusticiam incantamentis morborū affectiones depellere se iactant, hi nictus indigni, verba eorū ad Dæmonium referunt, vt quiddā se amplius scire vult ostendent, & homines decipiant. Expiant enim morbo correptos, sanguine & sceleribus inquinatos, iniustos & intoxicatos: ac expiamenta alia sub terrā defodiunt, alia in mare proyiciunt, alia ad montes desertos, ne quis ea contrahat, asportāt. At Deus (inquit) qui maxima ac sceleratissima peccata purgat, nostra est liberatio. Qui cer. è sui filij naturitate & immolatione, nos à cruento Dæmonum cultu & potestate liberauit. Z Iudæus ex-cantat.] Iudæo, perfidos incantationibus curare morbos, iust qui putāt, at ego illos nihil nō audere video, quo ab afflictis ægris per fas & nefas pecuniā emungant. O sceleratū pecunie aucupium, quid non mortalia peccata cogis audere? Quos non obsecro morbos curare, quæ deniq; præstigia & intempestates, herbarū, radicum, lapidumq; viribus, sub stato lunæ & stellarū ortu

adapta-

adaptari, sese non efficere posse promittat: His fascinare, his da-
mones cogere, his deniq; irati Dei numen litari posse, perfricta
frons nungantur. H A fonte remediū.] A thermariū laua-
cris, quæ vi Plutarchus ait, lib. de Igne & Aqua, ἄριστος, ἡ
ῶς ἰεραπεία κ' αὐτῆς. i. salutaria, & ad morborum mede-
lam efficacia, quarū alia per simplices tantū mineras, vt alu-
men, sulphur, plumbū. chalcitida aut ferrū, suas derivat [scam-
rigines, quarū medicas vires Paulus lib. 1. cap 51. Aegineta &
Virruvius breuiter perstringunt. Nil nisi plorare] Notum
est Græcos ita loqui solitos, vt plorare iuberent eum quē à se cō-
tumelio. è dimitterent, & plurib. annotauimus in proterbio, Pre-
ter plorare nihil. Aristophanes in τῶν ἄνδρ: Εὐδ' ἄρ' οὐκ ἔστι λῆ-
ρωσι: & infra: κλαίει ἐγὼ γὰρ σοὶ λίγω. Lucretius vsus est hac voce
in primo Necrocorū dialogo: & in Sornio seu Gallo. Irruātī-
bus iracundior.] Tale est mulie. ū ingeniū, quū iras si re-
pugnes, magis prouoces, nec sine tuo malo discedas. Sic Plautus:

Bacchæ Bacchanti si velis aduersariet,

Ex insana infaniorum facies, feriet læpius,

Sin obsequaris, vna te soluas plaga. Sic quantum

obnitiuibus est asperior p: dagra tantò stabilior in ratione ma-
nentibus indulget. K Aten enim.] Ate dea noxæ, damni &
turbariū, quæ Θεωρή τε ἡ ἀπίστος, id est, valida & velox, ῥῆδ
anè præcurrit, & ita multa suscitât mala. vt q; sanandis λιπῶ
ponè sequentes nunquam sufficere possint. A Podagram vo-
cant.] Solet enim articula is morbus plerumq; ab humore ca-
lido & frigido ex capite præcipuè distillante oriri, vt Hippocra-
tes diuinus ille scripsit: qui si ad pedes descendit, & nos infestat,
podagra dicitur: si ad manus, chiragra: si verò ad vniuersum
corpus, Arthritis morbus. i. articularis absolutè appellatur.
Dolorem affert, idq; alijs cum ardore, alijs cum algore. Eo diui-
tes & otiosi præcipuè infestantur. Dicta est autem podagra,
quòd pedum vsus impediatur, pedica, tendicula. i. laquei more,
quo animalia capiuntur. Græci enim ποδάγρα, laquei appellāt,
quasi ποδὲς ἄγχα. i. pedis captura. Podagra ab Horatio in e-
pist. lib. 1. Cessans morbus dicitur, quòd longus & aduersus re-
media contumax, & difficilis curatus, vel effectus, quia tardet, &
cessare cogat:

Distatq; cessantem nervis elidere morbum

Sulfura contemni, vicus gemit, invidus agris.

Elidere nervis. i. depellere e nervis. Baia molestie ferunt sulfura. i. aqua sulfurata, que dicuntur valere ad podagram levantandam, contemni & pro nihilo putari. Podagra etiam canes laborant. Aristot. lib. 8. Animalium cap. 22.

CHORVS.

Dimeiri Anapæstici.

Χο. ἀδάμαντινον ἰδοῖς ἕξει

λόρα,

πολυδύτης, ὀρειόθυμι θεῶ,

ἔλυε σὺν ἰδῶν ἠρόπων ἰνο-

πῶς.

μῆγα σὸν ἠράτος, ὀδιδίφρον

Ποδάγρα,

ἴαν ἠδὲ δὲ ὀν πῆφρον βίλος

προμείδ δὲ σε κνμαθ' ἀνδρ βα-

θείης,

φομῆ βασινὸς ἐνέραν ἄτε

ἐπιδισμοχθῆς, κατακλινοβα-

τῆς,

ἑων ἑσθῆμα, βαθναςρα

τάλα,

σφυροσφισπύρα, μογιφῆ.

λάφα,

δοιδναφόδα, γονυλαφ-

ηρπνα,

ἠδιδουροποροθλα,

γονυκαμφῆτινυρε Ποδά-

γρα.

Articulos cruciandi cupida

Curvigenus flexa, potens Podagra.

O' nympha ^{aa} ingenium a-

damantinum habes,

Multipotens, animo dea va-

lido,

Audi vota tuorum supplicū.

^{bb} Magna potentia, vi tua

magna,

O' regina ^{cc} opulenta Pod-

agra, (nix telum,

Quam ^{dd} Iouis horret per-

quamq; profundi ^{ee} fluctus

pelagi

Trepidant, quàm quoq; tre-

pidat, ^{ff} sceptrā

Qui ^{gg} geni usfera ^{hh} Sty-

gius Pluton,

O' ⁱⁱ gaudēs nodis, lectigra-

da,

^{hk} Cursuetās, ^l talorum tor

Calcicrematrix, malehumi

tanga,

Osiuremenda, genufraga,

(pernox,

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

aa INGENIUM adamantinū.] Nulla vi domabile, inexorabile, implacabile & insaiigabile. Adamantis enim lapidis incredibilis est durities. unde quicquid inuictū atq; inexpugnabile & implacabile est, id adamantinū vocamus. Idē Lucianus in Pseudomante, mentem adamantinam dixit. bb Magna potentia.] & αἰγιόχοιο μέγιστον. i. cuius potentia est maxima. Homericū hemistichion. cc Opulēta podagra.] Iuuen. sat. 13:

—pauper locupletem optare podagram

Ne dubitet Ladas—. Fuit autē Ladas mira pernicitatis pauper. Podagra diuites & otiosi præputē in festūtur & vexantur, rarō pauperes inuadit, unde rectē Græcus poeta eā μετὰ πόνον. i. odio habentē pauperes, appellat. dd Louis pernix telū.] Fulmē supremi Iouis gestamē est, quod ciere cōfixit venustas & velocissima celebritatis est: hinc fulminis ocior alis, apud poggias, Statius: Illicet igne Iouis lapsisq; citator afris, ee Fluctus pelagi.] Neptuni, cuius hoc cognomē fuit, Pelagus. ff Sceptra infera.] Inferorū regnū. Nā aperitissime scepro siue virga regnū intelligi, illud in diuinis literis ostēdit, quod sceptrū de manu Iudæ non auferendū pollice: ut Dominus, donec veniret, q̄ missū dū erat Christus. gg Gerit.] Regit. hh Stygius Pluton.] Pluto inferorum deus Stygius dicitur, à Stygia inferorum valde. ii Gaudens nodis.] Nodosa ab Ouid, & Horat. appellat, ab alijs lapidosa, propter tumores, q̄ in modū lapidis indurant. kk Curfuetās.] Velocitatis aduersatrix. Podagra. n. maximē velocitas impedit, & ideo ab Hor. I. ser. sat. 9. tarda dicitur. Item à Canallo: Aut si aliquem meritō tarda podagra secat. A Mantuano tardigrada:

Tu quoq; tardigradam ta ctu sanare podagram.

ll Talorum tortrix.] Hæc dea propter varios effectus varijs epithetis & nominibus celebratur. Exiit epigramma Græsum eleganter podagræ originem describens:

λυσιμελής βιάχου, κ̄ λυσιμελής ἀφροδύτης

λυσιμελής τῆς ἰσχυρῆς λυσιμελής ποδάγρα: id est,

Soluere mēbra solet Bacchus, solet & Venus ipsa

Soluere & ex illis nata podagra solet.

Ita ut ex Baccho deo membrorum dissolutore, & Venere dea membrorum dissolutrice, filia podagra nascatur, membrorum dissolutrix. Idem Lucianus in Somnio seu Gallo, scribit podagram ex intemperantia nasci.

Trimetri Iambici.

P E R S O N A E.

Nuncius, Podagra, Medici, Tortores.

Ἄγ. Ἄριστοινα, καίειω ἦρ λῶτη
 ἄς ωδὶ,
 ἄκον' ἐπ' ὅ ἦρ' ἐν ἰτάσιον φεία
 ρω,
 ἄπ' ἔσι πρᾶξις τῶν λόγων
 σωίμορ ὅ,
 ἔγ' ὅ ἦρ, ὡς ἰταξας, ἠρέμω πο.
 Δι
 πόλας ἰχνάων, πάντας ἠρά-
 νων λόμυς,
 μαθᾶρ ποθῶν, ἔτις σὸν οὐ
 τι μᾶ κρᾶτ' ὅ.
 καὶ τῶν μὲν ἄκων ἠσυχον ἔ-
 λον φρῆα
 σικωμῶν, ἄνας ὅ, σᾶν βία
 χρῆρ',
 Διο θε τῶθε φῶτε, Ἰλμυρῶ
 θράσθ,
 ἔφρασε τῶ ναοῖσι, καὶ κατω-
 μνύτω,
 ὡς οὐκ ἔσι σὸν ἠράτ' ὅ σιβάσ
 σμιον,

Ac deievare, vim tuam venerabilem

NVN. Domina per oppor-
 tuna te fers obviam:

Audi, neq; enim tibi nunciū
 fero a friuolum,

Sed socia verbis ipsa res ad
 iungitur.

Nam civitates, ut statueras
 vndiq;

Lento pede vestigans, tibi
 scrutabar domos

Cunctas, ut advertere si quis
 tuam

Potentiam non debito more
 coleret,

Aliosq; tuarum vi manuum
 sat repperi

Regina domitos, mente bona
 quiescere.

Isti sed audaces duo, confi-
 dentia

Prei sua non desierunt di-
 cere

Non

ἔμ' ἐβόλον βροτῶν σε θύς Non esse, sed exortem volunt
 σοσιμ βίς mortalium
 Διὰ δὲ κραταῶς σιωχμωδῆς Te generis ac vita. Religant
 δισμῶ πόδα igitur pedes
 πικρῶν ἤκω, σάδσθ δ' αὖνυς Mox fascijs, vehementer apa-
 ἔσ δ' υδ. properans, die
 Π. ὡς κραυγὴς ἔπης ἀγγέλων Iam deniq; quinta veni, lessijs
 ὠκισί μοι itinere.
 τίς ἔκ' ἡγ' ἄς ὅεα δ' υδ' ἄτα Nam tota ferme duo stadia
 λιπῶν, pertransij.
 ἤκας; ἔφως μίλυντον, ὡς ἱ. POD. Quam subitus ades,
 δ' οὐ τὰ λ' ἔ. ὄ nuncie velocissime?
 Α. πρῶτον μὲν ἔλιπον πρῶτη Sed cuius obsecro regionis
 βαθμῶν κλίμακα, terminos
 ξύλων πρῶτον δ' ἀνδ' ὀισιμ Duros ἔ' inuios reliqueris,
 ἀρμολαί, explica,
 ὄθ' εἰ δ' ἐχεται κορδύδα. Clare ἔ' refer, ut celeritatem
 λῶδ' ὀν πείδ' ὀν, intelligam.
 σκληροῖσι τρῶσι ἀντερῆδ' ὀν NVN. Quinq; graduū sca-
 κρῶμασι, las reliqui primitus,
 ὄσπ' ἔ' αὖνυς ἔ' ἡνυσιμ ἀλγι Tremulas quoq; luxatis tra-
 νοῖς ἔ' ὄ, bium compagibus.
 ἔ' σπ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς Deinde sternax me excipit
 ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς mox area,
 ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς Duris retinens ad pedes im-
 ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς pulsibus.
 ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς Quod iter vbi confeci gra-
 ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς uibus vestigijs,
 ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς ἔ' αὖνυς

Stratam silicibus ingrediebar semitam,

Ituq; scrupulis acuis asperam,

Hinc incidens in lubricam ἔ' Planam viam,

ἔσπελλον εἰς τὸ πρόδι, Διάδω.

τὸ δὲ μὲν

ἔσπερον ὅτι οὐ πηλὸς ἀδωνῆ

σφραῖ,

δὲ ἵς πρῶντι νότι ἐν με-

λῶν ἰβρῶς

ἔρρα, βάσδρ μὲν ἄθρῶν ἐκλυο

μῶν.

Ἰδὼν μὲν Διχίται πᾶρ δέμας

λεκημύοτα

πλατεῖα μὲν κίονθ', ἀμ'

οὐκ ἀσφαλῆς.

τὰ μὲν ἔρ' ἔνθεν, τοὺ δ' ἐκείθεν

ὀχύματα

ἦπαρ, λῶν καλῶν, ἔσπερον

τρέχεσθαι.

ἔγδ' ἄνωθρον ἰλαρὰ λυδί-

ζων πόδα,

διόλμι ἐδᾶνον εἰσόδου πᾶ-

ραμ σφραῖ,

ἔως ἀπλῶν πρᾶβράμη τροχί-

λατ'.

μυθῆς ἔρ' ὄν οἰς, ταχὺ τρέχεσθαι

ἐκ ἰοδύρου.

Πο. οὐν εἰς μωτῶν, βίητις,

πρᾶξις ἢ δὲ ἴοι

ἄρθως πᾶπραται, τῆ δ' ὄν πᾶ-

θυμῆα

ἔσπειρι μᾶς ἀνῆσηκῶσ χά-

σθαι.

Dum propero progredi, so-
lutum retrahit

Calces malè firmas illicò
conum retrò,

Quà transeuni liquidus è
membris mihi

Sudor fluebat, eger ut fess-
sum gradus

Deficeret: inde lassus omni
corpore,

Latam quidem, ast tutam
minus insisto viam,

Varijs ἔκ hinc ἔκ inde me ve-
hiculis

Vi currerem cogentibus ἔκ
ergentibus.

Quare celeriter subleuana
segnem pedem,

Transuersus occursum fugi-
ens, cessi loco,

Donec citis quadriga transi-
ret rotis.

Mystes enim tuus nequitiam
currere.

PODAG. Non gratis
hæc rectè tibi res gesta

sit,

Mi nuncie. tuæ namq̄ prom-
puitudini

Parem rependam gratiam
precio pari.

Atq̄

ἴδ' ἄε τοι δῶρημα θυμῆσθε
τόδ' ἄε.

ἔξῃς τριτίας παρὰσσι λέφωρ
πῶνον.

ὑμᾶς δὲ μισοὶ καὶ θροῖς ἐχθί-
στοι,

τίνας πέτ' ὄντοσ, ἢ τίνας πει-
συκότοσ,

ἑλμάτι Ποδάγρασ ἀνθαμιν-
λάσθι ληρησ,

φῆσ' ὁ Κρονίδασ οἶδε νικῆ-
σαι βίαν;

ἦ γιν', ὃ λέκισσι ἢ φῆ ἠρώων
ἐγὼ

ἔλέμασθε πλέσσοσ, λέα γ' ἐπίσ
συνταυτοσφοί.

Πείαμ' ὁ ποδάγρασ, ποδά-
γρασ ὅσιν ἐκλυψέσ.

ἔθανε δὲ Ἀχιλλεύσ, ποδάγρασ
ὅσιν, ὁ Πηλέωσ.

ὁ Βηλοφόντωσ, ποδάγρασ
ὅσιν, ἐκπύρεσ.

Θηβῶν δὲ Δωάστωσ, Οἰδίπωσ, πο-
δάγρασ λῶ.

ἐκ τῶν Πελοπιδῶν, ποδάγρασ
λῶ ὁ Πηλοπόλεωσ.

Ποίαντ' ὁ υἱὸσ, ποδάγρασ ὅσιν,
ἦρχε σόνωσ.

ἄμ' ὁ ποδάγρασ, Θεσσαλῶν
λῶ ἄντιμῶν,

Dux Thessalorum, qui simul atq; praelio

Atque hoc adeo gratum tibi
fit premium,

Posthac triennio semel mo-
do leues

Tentare te nostros dolores
perferam.

Sed vos scelesti, dijs & inui-
sissimi,

Quinam, vel à quibus parè.
tibus editti, (tentia,

Audetis obniti podagræ po-
Cuius superare vim nequis

^b Saturnius?

Heus dicite pessimi : quaniã
^c heroas ego

Quamplurimos domui, sapi-
entes ut sciunt:

^d Priamus pede celer ille, ca-
nitur podagricus.

Perijt ^e Achilles podagricus
ille Pelei.

Et ^f Bellerophontes podagri-
cus me perulit.

Podagricus & Thebanus e-
^g rat dux & Oedipus,

Et ex Pelopidis podagricus
erat ^h Plesthenes:

Et ⁱ filius Pœantis etiam pos-
dagricus (alius celer

Dux presuit clasii, fuit &

Vicius

ἔπειθ' ἔπεισ' Πρωτοῖσι θεῶν
 ἐν μάχῃ,
 ὅμως ποδαγρὸς ἄν, καὶ πονῶν
 ἔρχε σῶθε.
 Ἰθάκης ἀνακτα, Λαβητιάδην
 Οδυσσεῖα
 ἐν ἀκατίπτεινον, οὐκ ἀκναθα
 πρυγόνθ.
 ὡς ἔτι χαρμύλοντες, ὃ δουδαίσι
 μόνον.
 ἔσω παθεθεῖς λήλασιν, οἷς δι-
 σφάκατι.
 Ἰα Σύροι μὲν ἰσμήν, ἐκ Δαμασ-
 σκῆ τῶ γένε-
 λιμῶ ἢ ποικῶ, καὶ πηνία κρατῆς
 μφοι.
 γλῶ καὶ θάλασσερ ἐπίπομφ
 πλανῶμφοι,
 ἔχομφ δὲ χρίσμα πατροδάρης
 ἔμ τῷ δε,
 ἐμ ὃ πρηνγορῶ μὲν ἀλγύνταρ
 πόντες.
 Πο, τί δὴ τὸ χρίσμα, καὶ τίς ἔσ-
 σκάνη, φράβον.
 Ἰα μίσηε μισιγᾶν ὄρεθ' ἔκ
 ἔφ φράσσα,
 καὶ λοιῶδια θύσκοντ' ἐντος
 ἀ πατρὸς,

Victus ceciderat ^k Prote-
 laus, praefuit
 Clasii, podagricus licet ἔ
 ager foret.
 Ithacae quoque principem
 Laërta filium
¹Ulysses, ego, non spina ne-
 cuit trigonos.
 Nunquam ergo grauisfuri, ὃ
 calamitosissimi,
 Poena patiamini meritis ven-
 stis parem.
 MED. ^m Syri quidem
 genere Damasceni su-
 mus.
 Multa ⁿ fame verò coacti ἔ
 inopia,
 Terrā ἔ mare peragramus,
 errantes, vagi.
 Habemus autem quod pater
 unguentum dedit,
 Per hoc mala consolamur
 aegrotantium.
 P O D. Cedo, quod un-
 guentum? quis illius has-
 bitus?
 MED. Sacrarum tacena-
 di ius mihi iurandum
 datum

Metalia dicere tibi planè non finit,
 Nec olivum morientis edictum patris,

Qui

ὅς ἔταξε καθάρῃ φαρμάκῳ μί-
ξα θύξῳ.

ὃ κῆρὸς πάσης οἰδέως ἡγεω-
μήσις.

Πο. ἄτ', ὃ κατάραζοι, ἢ κα-
κῶς ὀλέμφοι,

ἔσιρ τις ἐν γῆ φαρμάκῳ δρᾶ-
σις τόση,

ὃ χροδὲρ οἰδὲ πλὴν ἱμῶν πρὸς
σπιρίαι,

ἀλλ' εἶα τλώδὲ δύμνασιρ
συνθώμιθα,

κῆρ περᾶσσωμῆ, εἴτε φαρμα-
κῶ θύξῳ.

ἤπειρ τρωρ ὠέφουκρ, εἴτ' ἱμαί
φλόγῳ.

δλυτ', ὃ σκυθρῶπα, πάντο-
θεν ποτόμυθα.

βάθνοι, πάρεθροι τῶν ἱμῶν
βακχουμάτωρ,

πιλάξτ' ἄσθρ. κῆρ σὺ μὲν
ποδῶν ἄκρῶς

φλέγμαν τερῶς, δακτυλῶν
ποδῶν ἄκρῳ.

σὺ δ' ἑφουρὸς ἱμῶν, σὺ δ' μη-
ρῶν ἄπο,

ἰς γόνατα λάδῳ πικρῶν ἰχθῶ-
ρων βάθῳ.

ὕμεις δ' χερῶν δακτυλῶν δυ-
ρίστῳ.

Βά.

Qui iussit hanc celare nos
vim pharmaci,

Quod sciuentem te quoque
scit compescere.

PODAG. An igitur ὃ
execrabiles, malè per-
diti,

Vllius vsquam tanta vis est
pharmaci,

Meam quod iniunctum vim
sciat compescere?

Sed sine, paciscamur age tas
li scdere,

Et experiamur ane virtus
pharmaci

Futura sit superior, an flam-
mae meae.

Huc ὃ seuera statim vndiq̃
conuolantia

Tormeta, praesides meae va-
saria,

Ocyus adeste, tuq̃ soleas inn-
firmas

Pedum, sub ipsos vsq̃ digitos
vrito:

Tu calcibus insili, profun-
dam tu riges

A' faeminibus ad genua o ta-
bem felleam:

At vos manuum repente fle-
stite digitos.

TOR.

Βά. ἴσ' ὡς ἱταφας, πάντα ἄσι
 ἀσφάκαρον.

ἕϊντα βωῶντων οἱ ταλαίπω-
 ροί μίγα,
 ἅπαντα γῆα πῶσολῆ σπείλῃ
 ἦνοι.

Πο. φέρετ', ὃ ξύροι, μάθομεν
 ἀπρὸς τῶν,
 ἢ χειθῆν ὑμᾶς φάρμακον
 τόδ' ὄφρα.

ἄς ἦδ' ἔφῃς τόδ' ἔστιν ἀντι-
 ξερῆμοι,
 νῆσθε γῶσιν, ἄς μυθὸς ἄ-
 μι χθονὸς,

ἄϊς Θ', ἀφανῆς, πύματα Τῆ-
 τῆρ βάθη.

Ἰα. ἰδὲ, ἀίνεσαι, καὶ χαλᾶ φλο-
 γμῶν πόνων.

ὄ μοι πάσαι γε, τέρομαι,
 διότινμαι,

ἅπαν ἐπιπρῆμαι γῆον ἀσκόπῃ
 κακῷ.

οὐ Ζεὺς ἰδραυτὲ ἴσῃν αἰωρεῖ
 βίλθ'.

οὐδᾶς θαλάσσης ἴσα μῶν-
 του βρονθῶν.

οὐδὲ σφόδρῆν ἠάλαπθ' τόση
 βία.

μὴ κέρχρον πορθεῖ με δῆγ-
 μα Κεβέρον;

An asperos sustineo^s morsus Cerberi^s

TOR. En imperata singu-
 la tibi fecimus.

Iacent, miseri, quæ clamitant
 grauisimè,

Per omnia torti mēbra tuis
 complexibus.

POD. Nunc agite, ὃ hospite-
 tes, videamus optime,

An illiūm vos nunc muniet
 hoc pharmacium.

Nam si palam aduersum fu-
 erit illud mihi,

Mundum relinquens, abdi-
 tos terræ sinus

Subibo, ὃ P infimos abyssos
 Tartari,

Obscura ὃ ignota omnibus
 mortalibus.

MED. En vnxi mus, leuat
 neq; dolores tamen

Podagricus. Heu proh do-
 lor, heu tabesco miser at-

que pereō,
 Omnia populatur membrā

mea ꝛ cæcum malum.

Non Iupiter fert tale telum
 fulminis, (æquoris,

Non vlla sic procella sauiē
 Non impetiosi tanta vis est
 turbinis.

Nunq

ἢ τὴν ἰχθύνῃς ἰδὸς ἀμυγδαλῶς
σκεταί,

ἢ Ἰβήρας ἰχθῆσι ὑποταύρα
πέπλησθαι,

ἢ ἰατρῶν ἀνοσῶν φάρμακον ἦν
ἔστι μόνον,

ἢ ἄλλο δυνάστησι σὸν ἀναχα-
τίσαι φρόνον.

ψήφοις δὲ πάσαις πᾶν ἔθνος
νικᾷς βροτῶν.

Πο. πᾶσι θεοῖς βᾶνοι, ἢ πό-
νους μύθετε

ἢ μετανοούντων ἄς ἐμὲ δὲ ἔειπ
μολήσῃ.

ἢ γινώσκῆτω δὲ πᾶς τις, ἄς μὴ
νυθίσῃ

ἀτακτῶς δὲ, φθμάποις οὐ
πάθομαι.

Num^t virus Echidna mema
bramea depascitur?

An^u tunica sanie imcta
Nefsi sanguinis?

O dea miserere: nam neque
meum pharmacum,

^x Nec aliud inhibere poterit
cursum tuum:

Victrix sed omnium omni-
bus es suffragijs.

POD. Desinite nunc tora
menta, dolores cedite:

Mecum quia cepta litis illo
penitet,

Et norit unusquisque me so-
lam omnium

Illachrymabilem & im-
medicabilem deam.

GILBERTI COGNATI

ANNOTATIONES.

a. Ἐπώσιον frivolum.] Inutile. Sic apud Homer. *Il. σ. ἐπώ-
σιον ἄχθος ἀπέβης*, telluris inutile pondus. & *Odys. v. b Sa-
turnius?*] Iupiter Saturno genitus & *Saturnius* di-
citur, ἀπὸ τοῦ μωροῦ. Sic *Virg. l. 4. Aen.*

Nec Saturnius hæc oculis pater aspicit æquis.

Porro & illud legimus, Saturnium podagrosulum ab antiquis ef-
fectum gressibus tardum ac remoratore. c. Heroas.] Heroës
podagræci. d. Priamus] Non solum Troiæ, sed totius ferè A-
siæ rex, de quo *Virg. 1. Aen.*

Forſitan & Priami fuerint quæ fata requiras, &c.

Hefione cum post captam ab Hercule Troiam captiva cum fratre
Priamo abduceretur, redemptum flammeo suo Troiam eum
remisit,

remisit, unde is Priamus dictus est, cum ante Podarces vocaretur. e Achilles Pelei.] Fortissimus omnium Græcorum, Pelei Thessaliæ regis & Thedidis filius. f Bellerophontes.] Glaucis regis Ephiræ filius. Hinc Mantuanus:

—nec adest Glauci certissima proles.

g Oedipus.] Laj Thebanorum regis & Iocastæ filius, à pedibus ex vulnere & podagra tumentibus, Oedipus est aprellatus. h Phlethhenes.] Pelopis fuit filius ex Hippodamia. i Pœantis filius.] Philoctetes Hercules comes, qui vnus sagittæ casu, in pede, vulnere penè immedicabili affectus est, cuius factor cū à Græcis ferri non posset, in Lemno relictus est. Tandè opera Machaonis medici sanatus, Propertio teste, qui inquit:

Tarda Philoetæ sanauit cura Machaon. k Protefilaus.] Vnus ex Graciæ principibus primus Græcorum omnium ante Ilium interfectus, unde non sine omine quodam, & futuræ mortis præsagio Protefilaus videtur appellatus: id est, primus mortuus. Ausonius:

Protefilæ tibi nomen sic fata dederunt,

Victima quod Troiæ prima futurus eras.

l Οδυσσεύς Vlysses.] Rex Ithacæ, Laërta filius fuit Vlysses, Telogonus autem eius ex Cir. e susceptus filius, patre suum videre cupiens, Ithacam profectus est, vbi cū in incognitis à domo patris prohiberetur, orta contentione, patrem incognitū spina venenosa trigonis piscis transfixit. Trigon verò marina vaditur fera lethalis præcipue, aded vest aculeo truncum arboris percussas, inarescat protinus. Hunc denique Vlyssi necis fuisse causam tradunt. Et inde à Nicandro ὀλοειγῶν ἀγούνα nuncupatur. Trigona nostri pastina canconueriunt. m Syri Damasceni.] Damascus Syriae vrbs antiquissima, palmularum fertilissima, & prunorum, quæ inde Damascena vocantur. Luc. lib. 3:

Et felix (sic fama) Ninos, ventosa Damascus.

n Fame coacti & inopia.] Tales sunt nostri seculi Agyræ, receptarij, circulatores, p fidi & Christianis infesti Indei, anus fauidicæ chymistæ, et id genus nebulonū, qui impudè p hominū mortes experimenta sola agūt et cōsectantur. Nomē meici sibi vè ducūt, & in medicinæ professionē, vt facti in aliena apū atuearia irrepunt, oppidatim q̄sus causa oberrāt, ac à diuinis. stipē petūt
de iure

de suis gloriantur remedijs, ac sua adulatione ignobile inescan-
 vulnus, quom ferè omnia ex integris receptorum fasciculis cõtra
 rationis iudicium, agunt. & Felicem tabem] Avariũ humor
 rem: felid enim humor est amarissimus. p Infinitos abyssos
 Tartari.] Profundissimos inferorum locos q Cæcum ma-
 lum.] *Colum. lib. 11. Sape, inquit, cõtrahuntur cæci morbi, quo-
 rũ causas ne medici quidè perspicere queunt. Sunt enim insidio-
 se, occultè mali, latentes, & qui videri non possunt. Perjussat. 4:*

Cæcum vulnus habes, inquit. *Virgil. 4. Aen.*

Vulnus alit venis, & cæco carpitur igni.

Et paulò pòst:

— est mollis flamma medullas

Interea, & tacitum vivit sub pectore vulnus. *Horas.*

Sed vereor ne cui de te plusquam tibi credas,

Non si te populus sanum rectèq; valentem

Dicitur occultam febrem sub tempus edendi

Dissimules, donec manib. tremor incidat vñctis.

r Telum fulminis.] *De eo antè in proximo Choro. Ouid.*

lib. 2. *Metam.*

Spectat & in dextra missile fulmen habet.

Virgil. 1. Aen.

Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis.

s Morfus Cerberi.] *Cerberum tricipitem ab caninis capiti-
 bus effingunt poëtae, Tartareumq; custodem statuerunt, morsu ad-
 modum aspero, qui quos icu statim interficit. & Virus Echid-
 næ.] Id est, vipera. capitur & pro Hydra ab Hercule occisa, &
 pro quocung; serpente. Hesiodus Echidnam ait dimidia sui parte
 Nympham: Dimidio altero immanem anguem. Mantivans:*

Vel quia letiferæ dentem non sensit Echidnæ.

u Tunica sanie tincta Nessi sanguinis.] *Nessus vnus ex
 Centauris, Ixionis ex nube filius, cum Herculi ad Euenum flu-
 minis operam suam obtulisset ad Deianiram in ripam vsteriorem
 traicendam, iamq; traicte vim inferre pararet, ab Hercule
 sagittis est confossus. Quare cum iam mortè imminere videret,
 Deianiræ vestem tradidit, sanguini suo infectam, vim amatorij
 illi in se simulans, virumq; alterius faminae amore captũ, ad i-
 psius amovè posse reuocari. Cuius verbis illa temerè fidem adhi-
 bens, Herculi in Ossa monte sacrificiũ, per Lichan puerũ vestem*

eam misit, quam quum ille induisset, veneno statim per viscerâ serpente, doloris impatientia in ardentem sese rogam coniecit. Hinc Nestus, a, um. Ouid. in Epist. Deianiræ ad Herculem :

Illita Nesteo mihi tibi texta veneno.

α Nec illud inh-ere poterit cursum tuum.] qui nos remittitur ante quadraginta dies, referentibus Hippoc. 6. Aphor. 49 & Corn. Celsi, lib. 4. cap. 24. & ultimo. γ Illachrymabilem.] Inexorabilem, & tam duram, ut ad lachrymas aut misericordiam commoveri non possim. Hoc epitheton Horatius Plutoni tribuit lib. 1. Carm. α Immedicabilem.] Quæ medicamentibus non potest sanari Lilius: Non tam in periculoſum quàm longum morbum implicitum. Idem: Longinquum forsitan & in, anabilem morbum efficiat.

CHORVS.

Hexametri μέτροι & Anapaῖστι Dimetri.

Χα. ἔτι Διὸς βροντᾶς Σαν-	Non vis a Salmeoni contē-
μῶνι & κείνο βία,	dere cum tonitribus,
ἀν' ἔθαρ, φλόγοιτι λαμᾶ &	Ausi Iouis, pennis euadere
θεῶ φρεσὶ βίβα	salua potuit :
ἔκ' ἰείσ' ἰχάρι φοίβῃ Σάτυ-	Verum animo repressa, re-
ρ & Μαρσῶν,	penitēq; subnen Dei
ἀνὰ λίγυ ψαίρα λείνο περι	Fumigero Stygias detrudi-
διέρμα πινυς.	tur ista sub aquas,
πυθ & ἀέμυρσοσ δι' ἔερ τ.	Nec β satyrus Phæbo con-
κὰς ἔχε Νιόβη,	gressus Marsya tulit
ἀπ' ἔτι μυρομένη κχιδ πο-	Inde voluptatem, cūm diu-
νὸ δάβρυ Σινδρω,	pit vndique cutem
Μετο-	& Pythium illius, non præmia

grata referens
Litis habet memorem, a ludu quoq; foeta Niobe
Namq; & adhuc lugens Sipyllum rigat vda lachrymis
& Metonis

wās ἀρχίδα τῶν πασχόντων
 τῶν
 ἱμπατορῶν & καὶ σκωπόμενα
 γ.
 τῶν τῶν ἱερῶν τῶν ἀρχιδῶν.

Quisquis es hic cui morbus
 grauis est,
 Te ludi rideriq; feras.
 Nam hæc huius ludi natu-
 ra est.

GILBERTI COGNATI.

ANNOTATIONES.

α SALMONEI.] Salmoenus Aëolis regis Elidis filius,
 quum diuinos honores petulantibus quæreret, Iouemque strueto
 aëneo pænie, tonando & iaciendis fulminibus imitaretur, ab eo
 fulminatus in infernum detrusus est. Vide Virgil. lib. 6. Aenid.
 & quæ ascriptimus in principio Timonis, & in Philopatre.
 β SATYRUS PHÆBO congressus Martya.] Martyas tibicen,
 ex Celenis oppido Phrygiæ, ea temeritate fuit, ut ipsum etiam
 Phæbum ad musicæ & cæniæ certamen auderet promouere. Sed
 temerarius eius conatus turpiter illi ob imperitiam cessit. Nam
 à Phæbo victus & excoriatus est. Vide Ouid. lib. 6. fast. No-
 stri Luciani dialogum Iunonis & Latonæ. Eius quoque merito
 fiti in Harmonide, & aduersus Indocum librorum supellectile
 tumentem. γ Pythæus.] Apollo nuncupatus, ut nouissimum
 est à Pythone serpente, Apollinis sagittis confecto, cuius fabu-
 la ab Ouid. in Metam. etiam descripta est. Propert. lib. 2.

Py huius in longa carmine veste sonat.

Δ LUCTU FÆTA NIÖBE.] Tantali sui filia, & Amphionis,
 Thebanorum regis vxor, quæ cum viro suo, sex filios, totidemq; fi-
 lias peperisset, animo elata, Latonæ se se præferre non dubitauit.
 Quæ inobrem indignata dea Apollinis & Dianæ sagittis liberos
 eius ad vnum omnes interficiendos curauit: Niobenq; ipsam sibi
 conuictarum turbine uenit in Asiam rapuit & iuxta Sepyliū
 Mæmia urbē (quæ illi patria erat) in saxū s' asformauit. Vide
 Latonæ hanc fabulā apud Ouid. 6. Metam. Ad quam alludit etiā
 Lucianus in Philopatre: in suo Somnio, & in Luctu. ε Mæo-
 nis ad lites Arachne.] Puella quædam Lydia olim fuit, nomi-
 ne Arachne, quæ Minerva nendi omne sciendi, texendiq; artifi-
 cium docuerat. quibus dotibus illa superbiens, negabat se à Mi-

nerus doctam, ac eò processit arrogantiæ, ut Palladi se non videretur aquare, deamq; in certamen vocare. Idcirco indignata Dea venit, virginemq; acriter obiurgata, opus mihi imaginibus intertextum ac varium radio discidis. Quod virgo ægerimè ferens, laqueo vitam finire decreverat. Sed Pallas illius casum misera, non quidem statim eam mori voluit, sed ita tenuissimo funiculo pendente in araneam transf. v. mari:

Atq; ita viue quidem, pende tamen improba, dixit,
Lexq; eadem pœnæ, ne sis secura futuri,
Desta tuo generis, letisq; nepotibus esto,
Mœonius —.

Nam Lydia aliter vocatur Maonia. Ouid lib. 6. Metamorph. Mœoniæq; animum satis intendit Arachnes.

Hæc, auctore Plinio, lunum q; retia ferunt inuenisse. Eius item filius fusos reperit. Limpur est deorū affectib. humana vis.] Deum enim hominibus potiorē esse, nemo ignorat. Adde quod Αγαλέ@ γὰρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῶν ἀσπίδαυλώων: id est, Ardua res homini mortali vince: numen.

Extat Creontis sententia a quæ pia:

Ὅσους μὲν αἰεὶ οὐτὶς αἰδέσθω πῶρ ὄφείη,

Violare diuos, nemo quit mortalium.] Non enim Deū fallit homo, nec solis nec consilij. Hæc admonens, inauspicarè cedere, quacumq; aduersus Deum infirmituntur. Frei enim nimium suis viribus, vel à Deo faci è vincuntur. n. Multæ sunt formæ miserorū.] Aegrotantiū De morborū multitudine & numero Plin. lib. 7. cap. 51 & lib. 35. ca. 2. Trecentis enim morborum generibus homo infestatur. Et exoleti veterū morbi, quotannis denno inrudescunt, ac renouantur, tū in morbis, nil modò accidit, quod non acciderit olim. In tanta autē morborum phalange, Podagra immedicabilis dicitur hic. nodoso: cōsticiens articulos, in cuius cura, quisquis peritus fuit, Medici physicō honore diuino dignatur, Hippocratis eiam encomio celebrandus, quo ait, ἰν πρὸς φ. λόσο φ. ἰσοφ. @, Medicus philosophus Deo æquiparandus. θ Sed podagricos: soletur morbi Exercitium & cōsuetudo.] Quod autē prius erat violentiū, ac proinde molestū, assuetudine primum fit leue, postea etiā incun dū. Aristos, lib. rhetoricorum 1. diffusans de incundis, docet ea in-

quonda esse, quæ vel secundum naturam sunt, vel quod huic proximum est, assuetæ. Unde illud vulgo iactatum est, ἄδην φέρει ἡ κῆτος altera natura. Natura nihil efficacius potentiusve. Huic parem aut ceriò proximam vim habet assuetudo. Et nihil interest inter naturam & usum, nisi quod interest inter semper & plerumque. Perpetuum est quid indidit natura, frequens quid usus assuevit. Qui malis assuevit, ac per multa culis, comocius fert & aliud, si quid incidit infortunium. Tamen valet assuetudo, ut mala quibus assueuerimus, optima videantur. Huc pertinet & Quid illud?

Quod male fers assuesce, feres bene multa vetustas lenit —.

Cognitum enim malum, aut vitamur, aut nos ad id accommodantes ferimus. Aristot. li. Moralium Nicom. 8. Dum faciemur esse molestum, sed iam assueuimus, ut aiunt.

Quotquot in hac estis navi] Id est, in communi morbo & periculo. Si quid ad eos, qui eodè rebuntur nauigio, periculum nauis, eodè communitè pertinet: neq; magnopere refert in proa sint, an in puppi, an in carina, cum nihilo magis absint à discrimine. Cicero Epistolarum familiarium secundo ad Curionem: Esi vbi cumq; es, ut scripsi antea, in eadem es navi, tamen quod abes gratulor. Idem alibi: Hoc miror enim, querorq; quæquid hominè ita pessundare alteri velle, ut etià nauim perforet, in qua ipse nauiget: hoc est, ut rempublicam euerat, cui quod sit etià ipse pereundum. Aristophanes in Vespiis. Ἐστὶ τῆς πόλεως γὰρ ἐστὶ τῆ σκάφης ὄδῃ ἰ. de ciuitate est, naue de vota puta. Est autem familiare pœtisi à nauibus ad Rempublicam similiudine mutari. Pro eodem Seneca lib. epist. 3. Non sum tam improbus, ut curationes ager obream, sed ita quæ in eodè valetudinario iacem, de communi malotectum loquor: dicitur autem Seneca valetudinario nauis, locus ubi agroti habitent & curantur, quod Græcis νοσητήριον. Corn. Tacit. de Orat. Qui in eodem valetudinario, hanc ossa & hanc maciem probant.

ΩΚΥΠΟΥΣ.

ΟΣΥΡΥΣ.

Iacobo Micyllo interprete.

ARGUMENTVM.

Ωκύπους, Ποδοσάλφις καὶ Ἀστυπίας ἕως ἐρρήθη, καὶ καὶ ἡ δὴ ἀνάμειξις ἀφ' ἑρῶν, γυμνασίων τῶ καὶ κωμωδῶν μὴ ἀμελῶν. ΠΟΔΟΣΑΛΦΙΣ.